

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU ACREDITARE ȘI ATESTARE A  
REPUBLICII MOLDOVA**

***Institutul de Istorie, Stat și Drept  
al Academiei de Științe a Moldovei***

**PROGRAMA  
examenului de doctorat  
la specialitatea 07.00.02 – *Istoria românilor (pe perioade)***

**Chișinău 2011**

## Conținuturi

### **Tracii, geto-dacii. Formațiuni statale incipiente și statale la geto-daci.**

Autorii antici despre geografia tracilor septentrionali și unitatea geto-dacică: teritoriul, ocupațiile, aspectul fizic, limba daco-geților. Principalele descoperiri arheologice. Istoriografia din secolul al XIX-lea – începutul secolului al XX-lea despre geto-daci. Geto-dacii în istoriografia contemporană.

Periodizarea procesului organizării teritorial-statale la geto-daci. Autorii antici despre formațiunile statale incipiente și statale la geto-daci. Istoriografia privind Dacia în timpul lui Burebista și Decebal: probleme controversate, discuții și concepții.

### **Provinciile romane Dacia și Moesia Inferior.**

Izvoare scrise, epigrafice, numismatice și vestigii arheologice referitoare la provinciile romane Dacia și Moesia Inferior, relațiile cu Lumea „barbară”.

Civilizația romană din Dacia și Moesia Inferior în istoriografie. Romanizarea și creștinarea populației autohtone. Rolul romanilor în formarea poporului român. Principalele probleme controversate.

### **Etnogeneza poporului român.**

Teorii referitoare la etnogeneza poporului român. Argumentele acestor teorii. Izvoarele arheologice referitoare la romanitatea nord-dunăreană de la sfârșitul secolului al III-lea și până la începutul secolului al VIII-lea. Istoriografia contemporană despre etapele principale ale formării limbii române și a poporului român.

### **Relațiile românilor cu migratorii târii și țările vecine în secolul IX - mijlocul secolului XIV.**

Principalele publicații de izvoare. Români în izvoarele medievale timpurii. Istoriografia problemei privind raporturile dintre populația autohtonă și migratori. Relațiile cu țările vecine. evoluția societății românești în perioada de până la formarea statelor independente medievale.

### **Întemeierea și consolidarea statelor medievale independente. Țara Moldovei și Țara Românească.**

Izvoarele scrise și arheologice despre apariția formațiunilor statale în spațiul Carpat-Danubiano-Pontic. Istoriografia problemei privind întemeierea țărilor române independente, a politicii interne și externe promovate de primii domni. Semnificația domniilor lui Mircea cel Bătrân și Alexandru cel Bun. Principalele probleme controversate, discuții și concepții.

### **Moldova în anii domniei lui Ștefan cel Mare și a urmașilor săi.**

Principalele publicații și izvoare istorice, referitoare la domnia lui Ștefan cel Mare. Istoriografia privind politica internă și externă promovată de Ștefan cel Mare. Problema raporturilor lui Ștefan cel Mare cu Imperiul Otoman și a evoluției politicii externe a Țării Moldovei în primele decenii ale sec. al XVI-lea.

### **Societatea medievală românească în secolul al XIV-lea – începutul secolului al XVI-lea.**

Izvoare documentate și narrative. Istoriografia problemei. Populația, structura socială, dezvoltarea economică, viața rurală și urbană, comerțul, drumuri comerciale internaționale. Probleme controversate, discuții și concepții.

## **Regimul suzeranității otomane în Țările române în secolul al XVI-lea - începutul secolului al XVIII-lea.**

Principalele publicații de izvoare românești și străine referitoare la etapele instaurării suzeranității otomane, stabilirii obligațiilor politice, economice și militare ale Țărilor române față de Imperiul Otoman. Istoriografia problemei „capitulațiilor” încheiate între Poarta Otomană și țările române. Statutul politico-juridic al țărilor române. Teritorii românești sub administrația directă a Imperiului Otoman.

## **Situația politică externă a Țărilor române în cea de-a doua jumătate a secolului al XVI-lea - începutul secolului al XVIII-lea.**

Principalele publicații de documente. Istoriografia problemei relațiilor Țărilor române cu Polonia și Imperiul Habsburgic. Răscoala lui Ion Vodă, strângerea dinastiei mușatine în Țara Moldovei. Unirea Țărilor române sub conducerea lui Mihai Viteazul. Istoriografia privind prima unire politică a Țărilor române. Situația politică a Țărilor române în secolul al XVII-lea – începutul secolului al XVIII-lea. Istoriografia relațiilor româno-ruse în sec. XVII – începutul sec. al XVIII-lea.

## **Principatul Transilvaniei sub suzeranitate otomană (1541 – 1699)**

Principalele publicații de documente. Istoriografia privind evoluția politică internă și externă a Principatului Transilvaniei în secolele XVI-XVII. Problema celor „trei națiuni” și situația românilor. Relațiile politice, economice și culturale cu Moldova și Țara Românească

## **Regimul fanariot în Moldova și Țara Românească (1711-1821).**

Principalele publicații de izvoare referitoare la situația Moldovei și Țării Românești în secolul fanariot. Istoriografia privitoare la etapele regimului fanariot. Aprecierea esenței reformelor fanariote în istoriografie. Problema politicii interne și externe promovate de domnii fanarioți: concepții și discuții.

## **Țările române în sistemul relațiilor internaționale în secolul al XVIII-lea. Războaiele ruso-austro-turce și consecințele lor pentru țările române.**

Principalele publicații de izvoare. Istoriografia problemei privind „Chestiunea orientală”. Principalele lucrări științifice referitoare la politica marilor puteri europene față de țările române: concepții și discuții. Istoriografia problemei privind consecințele războaielor ruso-austro-turce din secolul al XVIII-lea pentru Moldova și Țara Românească. Continuarea dezmembrării teritoriale a Țării Moldovei.

## **Cultura Țărilor române în secolul al XIV-lea – începutul secolului al XVIII-lea.**

Publicații de izvoare referitoare la istoria culturii Țărilor române în evul mediu. Principalele lucrări în istoriografie referitoare la etapele principale ale dezvoltării culturii medievale românești, unității ei în spațiul românesc, influenței curentelor culturale europene asupra culturii românești. Principalele lucrări științifice referitoare la istoria instituțiilor culturale, domeniilor de creație în secolul al XIV-lea – începutul secolului al XVIII-lea.

## **Războiul ruso-turc de la 1806-1812. Anexarea Basarabiei de către Imperiul rus.**

Principalele publicații de izvoare rusești și românești referitoare la problema Principatelor române în timpul războiului ruso-turc de la 1806-1812. Istoriografia rusă, sovietică și românească despre războiul ruso-turc de la 1806-1812 și urmările sale pentru Principatele române.

## **Statutul Basarabiei în cadrul Imperiului rus.**

Principalele publicații de izvoare. Istoriografia problemei (rusă, sovietică, românească etc.) Istoriografia contemporană. Legislația țaristă privind statutul juridic al Basarabiei („Așezământul

oblastei Basarabia”). Evoluția regimului politico-administrativ al Basarabiei: de la autonomie la gubernie rusească.

### **Schimbările sociodemografice în Basarabia în anii 1812-1918 și în spațiul din stânga Nistrului în anii 1792-1918. Colonizarea ținutului cu populație alogenă.**

Principalele publicații de izvoare. Istoriografia rusă, sovietică și românească privind politica țarismului de colonizare a Basarabiei și a spațiului din stânga Nistrului cu populație alogenă. Consecințele politice migraționiste a țarismului.

### **Evoluția vieții economice și structurii sociale a Basarabiei și a spațiului din stânga Nistrului în secolul al XIX-lea – începutul secolului al XX-lea. Izvoare.**

Principalele publicații de izvoare. Istoriografia sovietică și românească privind procesele economice și sociale din Basarabia și spațiul din stânga Nistrului în prima jumătate a secolului al XIX-lea. Reformele burgheze. Caracterul agrar al economiei Basarabiei.

### **Politica țarismului de deznaționalizare și rusificare în Basarabia (1812-1918) și în spațiul din stânga Nistrului (1792-1918).**

Principalele publicații de izvoare. Istoriografia românească interbelică și contemporană. Esența și consecințele politicii antinaționale și de deznaționalizare.

### **Cultura Basarabiei în anii 1812-1918.**

Istoriografia sovietică și românească interbelică. Istoriografia contemporană. Rusificarea învățământului public. Activitatea literaților și a oamenilor de știință basarabeni. Legăturile culturale ale Basarabiei cu România.

### **Mișcarea națională în Basarabia în a doua jumătate a secolului al XIX-lea – începutul secolului al XX-lea.**

Izvoare. Istoriografia românească interbelică. Istoriografia contemporană. Aripa moderată și cea radicală a mișcării naționale. Presa românească din ținut și rolul ei în deșteptarea conștiinței naționale. Rolul organizațiilor național-culturale și a celor politice în lupta pentru realizarea dezideratelor naționale la începutul sec. XX.

### **Revoluția de la 1821 de sub conducerea lui Tudor Vladimirescu.**

Publicațiile de izvoare românești privind anul 1821. Discuții în istoriografie despre caracterul mișcării de la 1821. Documentele de program ale revoluției. Proclamația de la Padeș. T. Vladimirescu și Eteria. Problema aprecierii importanței revoluției de la 1821 în procesul de modernizare a Principatelor române.

### **Regulamentele organice. Principatele române în timpul regimului regulamentar.**

Principalele izvoare. Istoriografia privind Regulamentele Organice, rolul lor în evoluția Țărilor române. Corelația dintre elementele modernizatoare și spiritul conservator al Regulamentelor Organice. Problema unirii Principatelor române în textele Regulamentelor Organice. Problema așa-numitului „articol adițional”. Accelerarea modernizării societății românești în perioada domniilor regulamentare.

### **Revoluția de la 1848-1849 în Țările române.**

Principalele publicații de documente privind evenimentele revoluționare din Țările române în 1848-1849.

Istoriografia românească privind revoluția de la 1848-1849 în Moldova, Țara Românească și Transilvania. Premisele, forțele sociale, obiectivele generale ale revoluției. Particularități și similitudini

ale Revoluției Române în Moldova, Țara Românească și Transilvania. Revoluția Română și Basarabia. Consecințele revoluției. Concepții, discuții.

### **Unirea Principatelor Române.**

Colecții de documente interne și străine privind procesul de unificare a celor două principate române. Curente istoriografice românești despre unirea Principatelor române la 1859. Istoriografia sovietică și cea din Republica Moldova. Mișcarea unionistă din cele două principate. Adunările ad-hoc. Marile puteri și unirea Principatelor române. Dubla alegere a lui Al. I. Cuza. Recunoașterea internațională a Unirii.

### **Reformele lui Al.I. Cuza.**

Publicații de izvoare. Principalele probleme și concepții ale istoriografiei românești despre reformele lui A.I.Cuza. Istoriografia contemporană. Realizarea de către Al. I. Cuza a amplului program de reformare a societății, de modernizare și consolidare a statului român și de înzestrare a lui cu instituții moderne.

### **Cucerirea independenței de stat a României (1877-1878).**

Principalele publicații de documente românești privind războiul pentru cucerirea independenței de la 1877-1878.

Reflectarea luptei pentru independență națională a României în operele de sinteză a istoricilor români. Istoriografia contemporană despre războiul pentru independență. Proclamarea independenței (9 mai 1877). Participarea României la războiul din 1877-1878. Pacea de la Berlin. Reanexarea la Imperiul rus a celor trei județe sud-basarabene. Însemnătatea cuceririi și recunoașterii independenței României.

### **România și teritoriile românești înstrăinate în anii primului război mondial.**

Culegerile de documente și principalele lucrări cu caracter memorialist privind participarea României la prima conflagrație mondială. Principalele lucrări de sinteză a istoricilor români. Istoriografia contemporană. Neutralitatea României. Intrarea României în război pentru reîntregirea națională. Campaniile din anii 1916-1917. Transilvania, Bucovina și Basarabia în timpul primului război mondial. Importanța reintrării României în război la 1918 pentru reîntregirea națională.

### **Unirea Basarabiei, Bucovinei și a Transilvaniei cu România.**

Izvoare. Literatură basarabeană cu caracter memorialist privind evenimentele de la 1918. Istoriografia românească despre Marea Unire. Starea actuală a investigațiilor istoriografice privind problema Unirii de la 1918. Lupta de eliberare națională din Basarabia și spațiul din stânga Nistrului în 1917-1918. Recunoașterea internațională a Marii Uniri. Principalele probleme și discuții din istoriografia contemporană.

### **Viața social-economică și politică a statului Român în anii 1918-1940.**

Izvoare. Istoriografie. Periodizarea vieții politice din România în anii 1918-1940 și caracterizarea lor. Constituția din 1923, partidele politice. Constituția din 1938 și instaurarea monarhiei autoritare a lui Carol al II-lea.

Viața politică și etapele evoluției economice a Basarabiei în perioada interbelică. Încadrarea provinciilor românești în viața politică și economia națională a României. Istoriografia sovietică și cea română despre situația politică și economică a Basarabiei în cadrul statului român. Istoriografia contemporană.

### **RASS Moldovenească (1924 – 1940). Viața social-economică și politică.**

Izvoare. Istoriografia problemei. Scopurile creării RASSM. Discuția problemei creării RASSM în instanțele unionale și ucrainene. Economie și societate. Înfăptuirea colectivizării forțate. Foamea din anii 1932-1933. Represiile politice. Politica de „moldovenizare” și impactul ei asupra vieții culturale.

### **Cultura și știința în România interbelică (1918-1940).**

Izvoare. Istoriografia problemei. O nouă etapă în viața spirituală. Întregirea culturii și științei românești în cultura și știința europeană. Realizări în matematică, medicină, biologie, științe tehnice etc. Sinteze în domeniul științelor umaniste. Cultura și știința din Basarabia.

### **Anexarea Basarabiei, nordului Bucovinei și ținutului Herța de către URSS.**

Izvoare. Istoriografia problemei. Pactul Ribbentrop-Molotov și consecințele lui pentru România. Notele ultimative sovietice adresate guvernului României în iulie 1940. Orientarea politicii externe a României spre Germania. Pierderea nordului Transilvaniei și a Cadrilaterului.

Instaurarea regimului totalitar comunist în Basarabia. Abuzurile staliniste la crearea RSS Moldovenești. Represiile politice.

### **Participarea României în al doilea război mondial.**

Sursele documentare. Istoriografi problemei. Caracterizarea principalelor etape de participare a României în cel de-al doilea război mondial.

Regimul de administrare în Basarabia. Guvernământul Transnistriei.

Lovitura de stat din 23 august 1944. Convenția de armistițiu de la Moscova din 12 septembrie 1944. Contribuția României la victoria Națiunilor Unite asupra Germaniei fasciste. Probleme controversate, opinii.

### **Reinstaurarea și evoluția regimului totalitar în RSSM până în anii 80 ai secolului XX).**

Izvoare. Istoriografia problemei. Reanexarea Basarabiei, Bucovinei și ținutului Herța de către URSS. Reinstaurarea regimului comunist în RSSM. Sistemul politic și administrativ. Foametea din anii 1946-1947 și consecințele ei. Deportările. Colectivizarea agriculturii. Monopolul politic al Partidului Comunist. Industria și agricultura. Experimentele voluntariste în economie. Relațiile sociale. Procesele migraționiste. Politica de deznaționalizare promovată de regimul totalitar comunist. Mișcarea de opoziție față de regimul comunist.

### **Tranziția României spre regimul comunist și evoluția lui până în 1989.**

Izvoare. Istoriografia problemei. Regimul de ocupație sovietică în România. Partidele politice și guvernările în perioada august 1944- februarie 1945. Procesul de comunizare a României. Reforma agrară. Lichidarea monarhiei și proclamarea Republicii (30 decembrie 1947). Regimul politic în anii 1948-1965. Represiile politice. Procesele social-economice. Dictatura lui N.Ceaușescu (1965-1989). Viața politică. Politica externă. Cultura în anii '50-'80. Mișcarea de opoziție față de regimul comunist.

### **Mișcarea de renaștere națională a românilor din RSSM la sfârșitul anilor '80 ai secolului al XX-lea.**

Izvoare. Istoriografia problemei. „Perestroica” în URSS. Mișcarea pentru transformări democratice și drepturi naționale în RSSM. Constituirea Frontului Popular din Moldova și a altor formațiuni obștești și politice. Lupta pentru limba română și grafia latină. Mișcarea separatistă a forțelor proimperiale. Alegerile democratice din 1990. Proclamarea suveranității.

### **Căderea regimului dictatorial în România. Tranziția spre o societate democratică.**

Izvoare. Istoriografia problemei. Revoluția din decembrie 1989 în România. Transformările democratice. Revenirea la sistemul politic pluripartidist. Alegerile parlamentare și prezidențiale.

Guvernările. Reformele social-economice și culturale. Politica externă. Creșterea rolului României în relațiile internaționale. Aderarea României la NATO și Uniunea Europeană. Relațiile cu Republica Moldova.

### **Republica Moldova la etapa actuală.**

Izvoare. Istoriografia problemei. Destrămarea imperiului sovietic după puciul de la Moscova din august 1991. Declarația de Independență a Republicii Moldova din 27 august 1991 și semnificația ei. Tranziția spre o societate democratică. Sistemul partidelor politice. Constituția Republicii Moldova din 29 iulie 1994. alegerile parlamentare și prezidențiale. Activitatea Parlamentului și a Guvernului Republicii. Desfășurarea reformelor economice și sociale: confruntări și dificultăți. Reformarea sistemului teritorial-administrativ. Politica externă și relațiile internaționale ale Republicii Moldova la etapa actuală. Republica Moldova în cadrul organismelor internaționale. Orientarea spre integrarea în Uniunea Europeană.

## **Bibliografie**

### **Izvoare:**

*Acte judiciare din Țara Românească. 1775-1781*, București, 1973.

*Anul revoluționar 1848. Moldova*. București, 1950.

**Balan Theodor**, *Documente Bucovinene, VII-VIII-IX*, Iași, 2005-2006.

*Basarabia română. Antologie. Ediție note și comentarii de Florin Rotaru*, București, 1996.

**Berindei Dan**, *Revoluția română din 1848-1849. Însemnătatea și programele sale*, București, 1998.

**Bogdan I.**, *Documentele lui Ștefan cel Mare*, Vol. I-II, București, 1913.

**Buzatu, Gheorghe**, *Românii în arhivele Kremlinului*, București, 1996.

**Caproșu Ioan**, *Documente privitoare la istoria orașului Iași. Vol.I-X*, 1999-2007.

*Călători străini despre Țările Române*, Vol.I-IX, București, 1968-1983.

**Călinescu Armand**, *Însemnări politice. 1916-1939*. Ediție Al.Gh. Savu, București, 1990.

**Călinescu, Armand**, *Discursuri parlamentare, 1-2*, București, 1938 (ediția a II-a, București, 1993).

**Cojocaru Gheorghe**, *Cominternul și originile „moldovenismului”*, Chișinău, 2010.

**Corfus I.**, *Documente privitoare la istoria României culese din arhivele polone*. Secolul al XVII-lea, București, 1979; Secolul al XVII-lea, București, 1983; Secolul al XVI-lea – începutul secolului al XVIII-lea, București, 2000.

**Costăchescu M.**, *Documente moldovenești de la Bogdan Voievod (1504-1527)*, Iași, 1940.

**Costăchescu M.**, *Documente moldovenești înainte de Ștefan cel Mare*, Vol. I-II, Iași, 1932.

**Costăchescu M.**, *Documente moldovenești de la Ștefăniță voievod (1517-1527)*, Iași, 1943.

**Costin M.**, *Letopisețul Țării Moldovei*, Orice ediție.

**Crainic Nichifor**, *Memorii, 1-2*, Ediție Alexandru Condeescu, București, 1996.

**Crainic Nichifor**, *Zile albe, zile negre. Memorii, 1-3*, Ediție Nedic Lemnar, București, 1991-1995.

*Cronici turcești privind Țările Române*, Vol. I-III, București, 1966-1980.

*Cronicile slavo-române din sec. XV-XVI*, București, 1958.

*Doctrina țărănistă în România*, Antologie de texte, București, 1994.

*Documenta Romania Historica. D. Relații între Țările Române*, Vol. I, București, 1977.

*Documenta Romaniae Historica. A*, Moldova, 16 vol.; Seria B Țara Românească, 14 vol.; Seria C Transilvania, 3 vol.; Seria D Relațiile între Țările Române, 1 vol.; București, 1966-2008

*Documente privind istoria României*. Seria A. Moldova (sec.XIV – 1625), 11 volume; seria B. Țara Românească (sec.XII – 1625), 13 volume; seria Transilvania (sec XI – XIV), 6 volume, București, 1951-1960.

*Documente privind relațiile agrare în veacul al XVIII-lea*, Vol.I. Țara Românească, București, 1961, Vol.II. Moldova, București, 1969.

*Documente privind istoria României. Răscoala din 1821*; 5 vol.. București, 1959-1962.

*Documente privitoare la anul revoluționar 1848 în Moldova*, București, 1960

*Documente privitoare la istoria României culese din arhivele polone. Secolul al XVI-lea (1536-1600)*, București, 1979; *Secolul al XVII-lea*. București, 1983. *Secolul XVI-XVIII*, București, 2001.

*Fontes Historiae Daco-Romanae*. Izvoarele istoriei României, Vol.I-IV. București, 1975.

**Gafencu Grigore**, *Misiune la Moscova.1940-1941*, Ediție Ion Calafeteanu și colaboratorii, București, 1995.

**Gafencu Grigore**, *Preliminariile Războiului din Răsărit*, București, 1996 (ediție originală: Fribourg, 1944)

**Gemil T.**, *Relațiile Țărilor Române cu Poarta otomană în documente turcești (1601-1712)*, București, 1984.

**Giurescu Constantin C.**, *Amintiri*, Ediție Dinu Giurescu, București, 2000.

**Halippa Pantelimon**, *Testament pentru urmași*, Chișinău, 1991.

**Iacob, Gh.**, *Modernizare-europenism, I, Ritmul și strategia modernizării*, Iași, 1995.

*Independența României în conștiința europeană*, București, 1998.

**Ionașcu I. ș.a.**, *Relațiile internaționale ale României în documente (1368-1900)*, București, 1971.

**Ionașcu. I.**, *Tratatele internaționale ale României 1354-1920*, București, 1975.

**Ionescu Nae**, *Roza vânturilor*, București, 1990.

**Iorga Nicolae**, *O viață de om. Așa cum a fost*. Ediție Valeriu și Sanda Râpeanu, București, 1972 (ediția originală, 1934).

**Lapedatu Alexandru**, *Amintiri*, Ediție Ioan Opreș, Cluj-Napoca, 1998.

**Lecca Radu**, *Eu i-am salvat pe evreii din România. Memorii (1931-1944)*, Ediție Alexandru V.Dița, București, 1994.

**Mamina Ion**, *Consilii de coroană*, București, 1997.

**Marghiloman Alexandru**, *Note politice, 3-5*. Ediție Stelian Neagoe, București, 1995-1997.

**Maxim Mihai**, *Noi documente turcești privind Țările române și Înalta Poartă (1526-1602)*, Brăila, 2008.

**Mihalyi Ioan**, *Diplome maramureșene din secolele XIV și XV*, Cluj-Napoca 2000.

*Minoritățile naționale din România, 1918-1925: Documente*, Ed. I.Scurtu, L. Boar, București, 1995.

*Minoritățile naționale din România, 1925-1931: Documente*, Ed. I.Scurtu, I. Dordea, București, 1995.

**Moisuc Viorica, coordonator**, *Tezaurul României la Moscova.Documente (1916-1917)*, ediție Viorica Moisuc, Ion Calafeteanu, Constantin Botoran; studiu introductiv de Viorica Moisuc, București, 1993.

*Moldova în contextul relațiilor politice internaționale (1387-1858). Tratate*, Chișinău, 1992.

*Moldova în epoca feudalismului (Moldova v ăpohu feudalisma)*. Documente istorice, Vol. I-XI, Chișinău, 1961-2008.

**Nanu F.C.**, *Politica externă a României.1918-1939*, Ediție V.F.Dobrinescu, I.Pătroi, Iași, 1993.

**Neculce I.**, *Letopisețul Țării Moldovei*, Orice ediție.

**Pasat Valeriu**, *Calvarul. Documentarul deportărilor de pe teritoriul RSS Moldovenești 1940-1950*, M.,2006.

**Pătrășcanu Lucrețiu**, *Sub trei dictatori*, București, 1970 (ediția I, 1944)

*Pe marginea prăpastiei, 21-23 ianuarie 1941, 1*, București, 1942 (ediția a II-a, 1992).

*Politica de moldovenizare în RASS Moldovenească, alcătuit și studiu introductiv de A.Gribincea, I.Șișcanu*, Chișinău, 2004.

**Pop Valer**, *Bătălia pentru Ardeal*. Ediție N.Mareș, București, 1991.

**Popescu-Spinei M.**, *Românii în izvoarele geografice și cartografice*, București, 1978.

**Poștarencu Dinu**, *O istorie a Basarabiei în date și documente (1812-1940)*, Chișinău, 1998.

*Recensământul general al populației României din 29 decembrie 1930, 1-10*, București, 1938-1940.

*Relațiile româno-sovietice. Documente, 1, 1917-1934*.

*Relațiile româno-sovietice: Documente, vol.1, 1917-1934*, București, 1999.

*Revoluția română de la 1821 în context european (coordonator Mihail Lungu)*. București, 1998.

*Românitătea transnistreană. Antologie*. Editor F.Rotaru, București,1996.

**Scurtu Ioan, coordonator**, *Culegere de documente și materiale privind istoria României (1940-1944)*, București, 1978.

**Scurtu Ioan**, *Documente privind istoria României între anii 1918-1944*, București, 1995.

**Scurtu Ioan**, *Ideologie și formațiuni de dreapta în România, 2 vol.*, București, 2000, 2002.

- Scurtu Ioan**, *Minoritațiile naționale în România. Documente, 1-3*, București, 1966-1999.
- Scurtu Ioan**, *Totalitarismul de dreapta în România. Origini, manifestări, evoluție*, București, 1996.
- Sima Horia**, *Istoria Mișcării Legionare*, Timișoara, 1994 (ediția I, 1967).
- Șișcanu Ion, Vărativ Vitalie, coordonator**, *Pactul Molotov-Ribbentrop și consecințele lui pentru Basarabia. Culegere de documente*, Chișinău, 1991.
- Tătărescu Gh.**, *Evacuarea Basarabiei și a Bucovinei de nord*, Craiova, 1940.
- Tătărescu Gheorghe**, *Mărturii pentru istorie*, Ediție Sanda Tătărescu-Negropontes, București, 1996.
- Tezaurul Băncii Naționale a României la Moscova. Documente*, Ediție Păunescu și Marian Ștefan, București, 1999.
- Titulescu Nicolae**, *Pledoarii pentru pace*, Ediție George G. Pontra și Constantin I. Turcu, București, 1996.
- Vaida-Voevod Alexandru**, *Memorii, 2-4*, Ediție Alexandru Șerban, Cluj-Napoca, 1995-1998.
- Varta Ion**, *Revoluția de la 1848 în Țările Române. Documente inedite din arhivele rusești*, Chișinău, 1998.
- Varta Ion, Tatiana Varta**, *Moldova și Țara Românească în timpul domniilor regulamentare. Documente inedite din arhivele din Federația Rusă, Ucraina și Republica Moldova*, Chișinău, 2002.
- Vărativ Vitalie**, *Preliminarii ale raptului Basarabiei și nordului Bucovinei. 1938-1940*, București 2000.
- Vărativ Vitalie**, *Șase zile din istoria Bucovinei (28 iunie-3iulie 1940). Invazia și anexarea nordului Bucovinei de către U.R.S.S.*, Rădăuți, 2001.
- Veliman V.**, *Relațiile româno-otomane (1711-1821). Documente turcești*, București, 1984.

## **Literatura:**

- Agachi Alexei**, *Țara Moldovei și Țara Românească sub ocupația militară rusă (1806-1812)*, Chișinău, 2008.
- Agrigoroaiei I.**, *Basarabia de la Unire la integrare*, Chișinău, 2007.
- Agrigoroaiei I.**, *Opinie publică și stare de spirit în vremea Războiului de Întregire și a Marii Uniri*, Iași, 2004.
- Alexandrescu**, *Recensămintele României*, Mică enciclopedie, București, 2007.
- Analele științifice ale Universității „Al.I.Cuza” din Iași. Tomul XLVI-XLVII-supliment*, 2001-2002.
- Andreescu Ștefan**, *Din istoria Mării Negre (Genovezi, români și tătari în spațiul pontic în secolele XIV-XVII)*, București, 2001.
- Andreescu Șt.**, *Restitutio Daciae*, Vol.I-III, București, 1980-1997.
- Armbruster A.**, *Romanitatea românilor. Istoria unei idei*, București, 1979.
- Baciu, Nicolae**, *Agonia României, 1944-1947*, București, 1991.
- Bârză, Ligia, Stelian Brezeanu**, *Originea și continuitatea românilor. Arheologie și tradiție arheologică*, București, 1991
- Basarabia: 1940*, Chișinău, 1991.
- Bădără Doru**, *Tiparul românesc la sfârșitul secolului XVII-lea și începutul secolului al XVIII-lea*, Brăila, 1998.
- Bărbulescu, Mihai, Dennis Deletant, Keith Hitchins, Șerban Papacostea, Pompiliu Teodor**, *Istoria României*, București, 1998
- Bărsăneascu Șt.**, *Pagini nescrise din istoria culturii românești (sec.X-XVII)*, București, 1971.
- Berindei, Dan**, *România în timpul lui Carol I*, București, 1992.
- Boia, Lucian**, *Istorie și mit în conștiința românească*, București, 1997.
- Boico L.**, *Austria și Principatele Române în vremea războiului Crimeii (1853-1856)*, București, 1972.
- Boico L.**, *Geneza “chestiunii române” ca problemă internațională*, Iași, 1975.
- Boicu L.** *Principatele Române în raporturile politice internaționale (1792-1821)*, ed.V.Spinei, Iași, 2001.
- Boicu L.** *Principatele Române în raporturile politice internaționale. Sec.al XVIII-lea*, Iași, 1989.
- Bold E., R.O. Logovei**, *Relațiile româno-sovietice (1918-1941)*, Iași, 2008.
- Boldur A.**, *Basarabia Românească*, București, 1943.

- Boldur Al.** *Ștefan cel Mare, voievod al Moldovei (1457- 1504). Studii de istorie socială și politică*, Madrid, 1970.
- Brătianu Gh.**, *O enigmă și un miracol istoric: poporul român*, București, 1988.
- Brătianu Gh.**, *Tradiția istorică despre întemeierea statelor românești*, București, 1980; Chișinău, 1991.
- Bruhă M.**, *România și Basarabia 1812, 1918, 1924, 1940*, Chișinău, 1992.
- Bulei Ion**, *Conservatori și conservatorism în România*, București, 2000.
- Bulei, Ioan**, *Sistemul politic al României moderne. Partidul Conservator*, București, 1997.
- Buzatu Gh.**, *Istorie interzisă*, Craiova, 1990.
- Cantemir D.**, *Hronicul vechimii a romano-moldo-vlahilor, I-II*, București, 1999-2000.
- Cașu I.**, *"Politica națională" în Moldova sovietică (1944-1989)*, Chișinău, 2000.
- Chiaburu Elena**, *Carte și tipar în Țara Moldovei pînă la 1829*, Iași, 2005.
- Chirică C. V.**, *Republica Moldova între Rusia și Europa*, Iași, 2004
- Chirița Gh.** *Organizarea instituțiilor moderne ale statului roman (1859-1866)*, București, 2000.
- Chirtoagă Ion**, *Din istoria Moldovei de Sud-Est pînă în anii 30 ai sec. al XIX-lea*, Chișinău, 1999.
- Chirtoagă Ion**, *Sud-Estul Moldovei și stînga Nistrului în 1484-1699. Expansiunea și dominația turco-tătară*, București, 1999.
- Cîhodaru C.**, *Alexandru cel Bun*, Chișinău, 1990.
- Ciobanu V.**, *Politică și diplomatie în secolul al XVII-lea. Țările române în raporturile polono-otomano-habsburgice (1601- 1634)*, București, 1994.
- Ciobanu V.**, *Țările Române și Polonia. Secolele XIV-XVI*, București, 1985.
- Ciobanu V.**, *La cumpăna de veacuri*, Iași, 1991.
- Ciobanu Veniamin**, *Statutul juridic al Principatelor Române în viziunea europeană*, Iași, 1999.
- Civilizația urbană din spațiul românesc în secolele XVI-XVIII. Studii și documente*, Iași, 2006.
- Cojocaru Mihai**, *Partida națională și constituirea statului român (1856-1859)*, Iași, 1995.
- Cojocaru Gh.**, *Politica externă a Republicii Moldova, Studii*, Chișinău, 1999.
- Constantiniu F.**, *Relațiile agrare în Țara Românească în secolul al XVIII-lea*, București, 1972.
- Constantiniu, Florin**, *O istorie sinceră a poporului român*, București, 1997.
- Constituirea Statelor feudale românești*, București, 1980
- Corivan N.**, *Lupta diplomatică pentru cucerirea independenței României (1875-1878)*, București, 1977.
- Crihan Anton**, *Drepturile românilor asupra Basarabiei după unele surse rusești*, București, 1995.
- Damean Sorin Liviu**, *Carol I al României, 1866-1881.*, București, 2000.
- Dima N.**, *Basarabia și Bucovina în jocul politic al Rusiei*, Chișinău, 1998.
- Dinastia cantemireștilor. Secolele XVII-XVIII*, Chișinău, 2008.
- Dobrinescu V.**, *Bătălia pentru Basarabia 1918-1940*, Iași, 1991.
- Domnii Țării Moldovei*, Chișinău, 2005.
- Dragnev D.**, *Țara Moldovei în epoca luminilor*, Chișinău, 1999.
- Dragnev Emil**, *O capodoperă a miniaturii din Moldova Medievală. Tetraevanghelul de la Elizavetgrad și manuscrisele grupului Parisian graecus*, Chișinău, 2006.
- Enciu N.**, *Basarabia în anii 1918-1940. Evoluție demografică și economică*, Chișinău, 1998.
- Eremia Ion**, *Țara Moldovei și Rusia. Relații politice în a doua jumătate a secolului al XVII-lea*, Chișinău, 1992.
- Eremia Ion**, *Statutul juridic internațional al Țării Moldovei (de la origini pînă la începutul secolului al XVI-lea)*, Chișinău, 2010.
- Eremia Ion**, *Relațiile externe ale lui Vasile Lupu(1634-1653). Contribuții la istoria diplomației moldovenești în secolul al XVII-lea*, Chișinău, 1999.
- Eșanu Andrei**, *Contribuții la Istoria culturii românești*, București, 1997.
- Felezeu Călin**, *Statutul Principatului Transilvaniei în raporturile cu Poarta Otomană, 1541-1688*, Cluj-Napoca, 1996
- Fischer-Galați, Stephen**, *România în secolul XX*, Iași, 1999
- Fisher-Galați, Stephen, Dinu C. Giurescu, Ioan-Aurel Pop** (coordonatori), *O istorie a românilor. Studii critice*, Cluj-Napoca, 1991.
- Focșeanu, Eleodor**, *Istoria constituțională a României (1859-1991)*, București, 1997.

- Frontierele spațiului românesc în context european*, Oradea-Chișinău, 2008.
- Gabanyi, A.U.**, *Revoluția neterminată*, București, 1999
- Gemil T.**, *Țările române în contextul politic internațional (1621-1672)*, București, 1979.
- Georgescu, Vlad**, *Ideile politice și Iluminismul în Principatele Române, 1750-1870*, București, 1972.
- Giurescu C.**, *Târguri sau orașe și cetăți moldovene din sec. X-lea pînă la mijlocul secolului al XVI-lea*, București, 1967.
- Giurescu C.C.**, *Probleme controversate în istoriografia românească*, București, 1977.
- Giurescu, Dinu**, *România în al doilea război mondial*, București, 1999.
- Gonța Al.**, *Legăturile economice dintre Moldova și Transilvania în secolele XIII-XVII*, București, 1989.
- Gonța Al.**, *Românii și Hoarda de Aur 1241 – 1502*, Munchen, 1983.
- Gonța Gh.**, *Viața politică a Țării Moldovei în epoca domniei lui Ștefan cel Mare și a urmașilor săi*, Chișinău, 2004.
- Gorovei Ștefan**, *Întemeierea Moldovei. Probleme controversate*, Iași, 1997.
- Gorovei Ștefan, Szekely Maria Magdalena**, *Princeps omni laude maior. O istorie a lui Ștefan cel Mare*, Suceava, 2005.
- Grigoraș N.** *Țara Românească a Moldovei pînă la Ștefan cel Mare (1339-1437)*, Iași, 1978.
- Ionescu D.**, *Războiul de independență a României și problema Basarabiei*, București, 2000.
- Iordache Anastasie**, *Instituirea monarhiei constituționale și a regimului parlamentar în România. 1866-1871*, București, 1997.
- Iordache Anastasie**, *Ion Ghica, diplomatul și omul politic*, București, 1995.
- Iordache Anastasie**, *Originile și constituirea partidului conservator în România*, București, 1999.
- Istoria Transilvaniei, vol I*, Cluj-Napoca, 2003; vol,II, Cluj-Napoca, 2007.
- Istoria contemporană a României*, Cluj-Napoca, 2001.
- Istorie și conștiință. Profesorului Ion Agrigoroaiei la a 65-a aniversare*, coordonatori Gheorghe Iacob, Iași.
- Istoria României. Compendiu*, Ed. Ioan-Aurel Pop, Ioan Bolovan, Cluj-Napoca, 2004.
- Istoriografie și politică în Estul și Vestul spațiului românesc*, Chișinău-Oradea, 2009
- Jarcuțchi, Ion, Mischevca Vladimir**. *Pacea de la București (din istoria diplomatică a încheierii tratatului de pace ruso-turc de la 16(28) mai 1812)*. Chișinău, 1992.
- Kițescu, Constantin**, *Istoria războiului pentru întregirea României 1916-1919*, București, 1989 .
- Maior, Liviu**, *1848 la români*, București, 1998.
- Maxim M.**, *Țările Române și Înalta Poartă*, București, 1993.
- Mihordea V.**, *Relațiile agrare în secolul al XVIII-lea în Moldova*, București, 1968.
- Mischevca Vladimir**, *Moldova în politica marilor puteri la începutul secolului al XIX-lea*, Chișinău, 1999.
- Mitu Sorin**, *Geneza identității naționale la românii ardeleni*, București, 1997.
- Murgescu Bogdan**, *Istorie românească – Istorie universală (600-1800)*, ed. II, București, 1999
- Niculiță Ion**, *Traco-getica. Studii și materiale*, Chișinău, 2004.
- O istorie a regiunii Transnistrene. Din cele mai vechi timpuri pînă în prezent*, Chișinău, 2007.
- Oprea M.**, *Banalitatea răului: O istorie a securității în documente 1949-1989*, Iași, 2002.
- Ornea Zigu**, *Anii treizeci. Extrema dreaptă românească*, București, 1995.
- Panaite V.**, *Pace, război și comerț în islam. Țările Române și dreptul otoman al popoarelor (secolele XV-XVII)*, București, 1997.
- Panaitescu P.P.**, *Obștea țărănească în Țara Românească și Moldova . Orânduirea feudală*, București, 1964.
- Papacostea Ș.**, *Geneza statului în Evul Mediu românesc*, Cluj-Napoca, 1988.
- Papacostea Șerban**, *Evul mediu românesc*, București, 2001.
- Papacostea, Șerban**, *Românii în secolul al XIII-lea. Între cruciată și imperiul mongol*, București, 1993.
- Paragină Anton**, *Habitatul medieval la curbura exterioară a Carpaților în secolele X-XV*, Brăila, 2002.
- Parasca Pavel**, *Politica externă și relațiile internaționale ale Țărilor române în epoca medievală*, Chișinău, 2005.

- Parasca P.**, *La obârșia Mitropoliei Moldovei*, Chișinău, 2002.
- Pascu Șt.**, *Voievodatul Transilvaniei. Vol I-IV*, Cluj-Napoca, 1971-1989.
- Pâslariuc Virgil**, *Raporturile politice dintre marea boierime și domnie în Țara Moldovei în secolul al XVI-lea*, Chișinău, 2006
- Păiușan C., Ion D.N., Retegan M.**, *Regimul comunist din România, o cronologie politică (1945-1989)*, București, 2002.
- Platon Gheorghe, Alexandru-Florin Platon**, *Boierimea din Moldova. Secolul al XVIII-lea, prima jumătate a secolului al XIX-lea*, București, 1995.
- Platon Gheorghe**, *Geneza revoluției române de la 1848. Introducere în istoria modernă a României*, Iași, 1980.
- Platon Gheorghe**, *Istoria modernă a României*, București, 1985.
- Pop T.**, *Constituțiile românești (1831-1965)*, București, 1984.
- Pop Aurel-Ioan**, *Istoria Transilvaniei medievale: de la etnogeneza românilor până la Mihai Viteazul*, Cluj-Napoca, 1997.
- Pop Aurel-Ioan**, *Românii și maghiarii în secolele X-XIII*, București, 1997.
- Pop Ioan-Aurel**, *Contribuții la Istoria culturii românești (corinicile brașovene din secolele XVII-XVIII)*, Cluj-Napoca, 2003.
- Popovschi V.**, *Republica democratică Moldovenească (formarea și evoluția) 1917-1918*, Chișinău, 2001.
- Postarencu Dinu**, *Anexarea Basarabiei*, Chișinău, 2006.
- Postică Gh.**, *Civilizația medievală timpurie din spațiul pruto-nistean (secolele V-XIII)*, București, 2007.
- Prodan, David**, *Supplex Libellus Valachorum*, București, 1984.
- Purici Ștefan** *Mișcarea națională românească în Bucovina între ani 1775-1861*, Suceava, 1998.
- Radu S.**, *Electoratul din România în anii democrației parlamentare*, Iași, 2004.
- Rădulescu, Mihai, Sorin**, *Elita liberală*, București, 1999.
- Rădvan Laurențiu**, *Orașele din Țara Românească până la sfârșitul secolului al XVI-lea*. Iași 2004.
- Retegan M.**, *Război politic în blocul communist: Documente*, București, 2002.
- Rezachevi C.**, *Rolul românilor în apărarea Europei de expansiunea otomană. Secolele XIV-XVI*. București, 2001.
- Rezachevici Constantin**, *Cronologie critică a domnilor din Țara Românească și Moldova*. București, 2001.
- România și Transnistria. Problema Holocaustului*, cordonatori: Viorel Achim, Constantin Iordache, București, 2004.
- România, viața politică în documente, 1945, 1946, 1947*, Ed. I.Scurtu, București, 1994, 1996.
- Românii în istoria universală*. 3 vol., Iași, 1986-1988.
- Rotari L.**, *Mișcarea subversivă din Basarabia în anii 1918-1924*, București, 2004.
- Sălăgean Tudor**, *Transilvania în a doua jumătate a secolului al XIII-lea*, Cluj-Napoca, 2002.
- Scurtu Ioan**, *Istoria românilor în timpul celor patru regi(1866-1947). I Carol I*, București, 2001.
- Scurtu I., I.Buzatu**, *Istoria românilor din secolul XX (1918-1948)*, București, 1999.
- Scurtu, Ioan, Gheorghe Buzatu**, *Istoria românilor în secolul XX (1918-1948)*, București, 1999
- Scurtu, Ioan, Ion Bulei**, *Democrația la români, 1866-1938*, București, 1990.
- Sîrbu I.**, *Relațiile externe ale lui Matei Vodă Basarab (1652-1654)*, Timișoara, 1992.
- Solcanu Ion I.**, *Artă și societate românească. Sec.XIV-XVIII*, București, 2002.
- Spinei V.**, *Moldova în secolele XI-XIV-lea*, București, 1982.
- Spinei V.**, *Realități etnice și politice în Moldova Meridională în sec. X-XIII. Români și turanici*. Iași, 1985.
- Spinei Victor**, *Universa Valahia. Românii în contextul politic internațional de la începutul mileniului al II-lea*, Chișinău, 2006.
- Spinei V.**, *Moldova în sec.XI-XIV*, Chișinău, 1992.
- Stan Apostol, Iosa Mircea**, *Liberalismul politic în România de la origini până în 1918*, București, 1996.

**Stoica S.**, *România 1989-2005: o istorie cronologică*, București, 2005.

**Stoicescu N.**, *Continuitatea românilor*, București, 1980.

**Stroia M.**, *Românii, marile puteri și sud-estul Europei (1800-1830)*, București, 2002.

**Suveică Svetlana**, *Basarabia în primul deceniu interbelic (1918-1928): modernizare prin reforme*. Chișinău: Editura Pontos, 2010.

**Șerban C.**, *Vasile Lupu, Domn al Moldovei (1634-1653)*, București, 1981.

**Șlapac Mariana**, *Cetatea Albă*, Chișinău, 1998.

*Ștefan cel Mare și Sfânt (1457-1504). Portret în istorie*, Suceava, 2003.

**Tâcu O.**, *Problema Basarabiei și relațiile româno-sovietice în perioada interbelică (1919-1939)*, Chișinău, 2004.

**Taxin Gemil**, *Românii și otomanii în secolele XIV-XVI*, București, 1991.

**Tcaci V.**, *Moldova în relațiile politice internaționale. (1763-1774)*, Chișinău, 1998.

**Tentiuc Ion**, *Populația din Moldova centrală în secolele XI-XIII*, Iași, 1996.

**Teodor, Pompiliu**, *Interferențe iluministe europene*, Cluj-Napoca, 1984.

**Toderașcu I.**, *Alianța politico-militară dintre țările române în evul mediu. Idee și faptă*, Iași, 1984.

**Toderașcu Ioan**, *Permanențe istorice medievale. Factori ai unității românești*, Iași, 1994;

**Toderașcu Ioan**, *Unitatea medievală românească*, București, 1988.

**Tomuleț Valentin**, *Cronica protestelor și revendicărilor populației din Basarabia (1812-1828)*, I-II, Chișinău, 2007.

*Țara Moldovei în contextul civilizației europene*, Chișinău, 2008.

**Țurcanu Ion**, *Moldova antisovietică*, Chișinău, 2000.

**Ungureanu C.**, *Evoluția etno-demografică a Bucovinei în anii 1774-1850*, Chișinău, 1997.

*Unitatea națională a românilor în epoca modernă 1812-1918*, București, 1985.

**Virtosu E.**, *Titularea domnilor și asocierea la domnie în Țara Românească și moldova (până în sec.al XVI-lea)*, București, 1960.

**Zahariuc Petronel**, *Țara Moldovei în timpul lui Gheorghe Ștefan voievod (1653-1658)*, Iași, 2003.

**Zub A.**, *Istorie și finalitate*, București, 1991.

\* \* \*

**Анцупов И.А.**, *Крестьяне левобережного Поднепровья в дореформенный период*, Кишинев, 1990.

**Батюшков П.**, *Бессарабия: историческое описание*, Санкт Петербург, 1892.

**Берг Л.С.**, *Бессарабия. Страна – люди - хозяйство*, Кишинев, 1993

**Власова Л.В.**, *Молдавско-польские политические связи в последней четверти XVII- начале XVIII в.*, Кишинев, 1980.

*Восстанавливая правду истории*, Кишинев 1990.

**Драгнев Д.М.**, *Сельское хозяйство феодальной Молдавии [конец XVII – начало XIX в.]*, Кишинев, 1975.

*Исторические связи народов СССР и Румынии в XV - начале XVIII в. Документы и материалы*, т. 1-3, Москва, 1965-1970.

**Кантемир Д.**, *Описание Молдавии*, Кишинев, 1973.

**Новаков С.З.**, *Социально-экономическое развитие болгарских и гагаузских сел в южной Бессарабии (1857-1918)*, Кишинев, 2004.

**Параска П.Д.**, *Внешнеполитические условия образования молдавской феодального государства*, Кишинев, 1982.

**Пассат В.**, *Трудные страницы истории Молдавии: 1940-1950-с гг.*, М., 1994.

**Подградская Е.М.**, *Экономические связи Молдавского княжества и Балканских стран с Русским государством в XVII веке*, Кишинев, 1980.

*Русская и украинская дипломатия в международных отношениях в Европе середины XVII в.*, М., 2007.

**Советов П.В.**, *Исследования по истории феодализма в Молдавии. Т.1: Очерги истории землевладения в XV-XVIII вв.*, Кишинев, 1972.

**Советов П.В.**, *Развитие феодализма и крестьяне Молдавии: Очерки истории ренты в XVI - нач. XVIII в.*, Кишинев, 1980.

*Страницы истории Советской Молдавии*, Кишинев 1990.

**Топузлу Т., Анцупов И.**, *Очерки истории гагаузов в XIX в.*, Кишинев, 1993.

**Цвиркун В.И.**, *Эпистолярное наследие Димитрия Кантемира. жизнь и судьба в письмах и бумагах*, Кишинев, 2008.

**Эвлия Челеби**, *Книга путешествия*, вып.1, 1961.

## **Autori străini:**

**Alberto Basciani**, *La difficile union. La Bessarabia e la Grande Romania. 1918-1940*, Santa Rufina, 2007.

**Dallin D.J.**, *Soviet Russia Foreign Policy 1939-1942*, New Haven, 1947.

**Deletant Dennis**, *Ceaușescu și securitatea. Constrângere și disidență în România anilor 1965-1989*, București, 1998

**Deletant, Dennis**, *România sub regimul comunist*, București, 1997.

**Dima Nicholas**, *Bessarabia and Bukovina: the Soviet-Romanian territorial dispute*, New York, 1992.

**Fisher-Galați Stephen**, *Romanian Nationalism*, în: Sugar F.- Lederer J. Ivo, *Nationalism in Eastern Europe*, Seattle-London, 1994.

**Hillgruber Andreas**, *Hitler, Regele Carol și Mareșalul Antonescu. Relațiile germano-române 1938-1944*, București, 1996.

**Hitchins Keith**, *A Nation Discovered: Romanian Intellectuals in Transylvania and the Idea of Nation, 1700-1848*, Bucharest, 1999.

**Hitchins Keith**, *Afirmarea națiunii: mișcarea națională românească din Transilvania, 1860-1914*, București, 2000.

**Hitchins Keith**, *Conștiința națională și acțiune politică la Românii din Transilvania, 1868-1918*, Cluj, 1992.

**Hitchins Keith**, *Mit și realitate în istoriografia românească*, București, 1997.

**Hitchins Keith**, *Ortodoxie și naționalitate*, București, 1995.

**Hitchins Keith**, *România, 1866-1947*, 3<sup>rd</sup> rev.ed., București, 2004.

**Hitchins Keith**, *Românii, 1774-1866*, 2<sup>nd</sup> rev.ed., București, 2004.

**Hitchins Keith**, *The Idea of Nation among the Romanians of Transylvania, 1700-1849*, în: Center for the study of the Imaginary, *Nation and National Ideology Past, Present and Prospects*, București, 2002, p. 78-109.

**Hitchins Keith**, *The Idea of Nation. The Roumanians of Transylvania, 1691-1849*, Bucharest, 1988.

**Hitchins Keith**, *The Identity of Romania*, Bucharest, 2003.

**Jean Nouzille**, *Moldova. Istoria tragică a unei regiuni europene*, Chișinău, 2005.

**King Charles**, *The Moldovans. Romania, Russia and the Politics of Culture*, Stanford, 1999.

**King Robert**, *History of the Romanian Communist Party*, Stanford, 1980.

**Martonne de Emmanuel**, *La Bessarabie*, Paris, 1919.

**Meurs van P.Wim**, *Chestiunea Basarabiei în istoriografia comunistă*, Editura ARC, 1996.

**Seton-Watson W.R.**, *A History of Roumanians*, Cambridge, 1934.

**Spector D. Sherman**, *Rumania at the Paris Peace Conference: A Study of the Diplomacy of Ioan I.C.Bratianu*, New York, 1962.

**Tittoni Tommaso**, *Basarabia, România și Italia*, București, 1927.

**Treptow W.Kurt**, *Short history of Bessarabia and Northern Bucovina*, 1994.

**Upson Clark Charles**, *Bessarabia: Russia and Romania on the Black Sea*, New York, 1927.

**Upson Clark Charles**, *United Romania*, New York, 1971

**Veiga Francisco**, *Istoria Gărzii de Fier 1919-1941. Mistica naționalismului*, București, 1993.

**Volovici Leon**, *Nationalism and Antisemitism. The Case of Romanian Intellectuals in the 1930s*, Oxford-New York-Seoul-Tokyo, 1991.

**CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU ACREDITARE ȘI ATESTARE  
A REPUBLICII MOLDOVA**

***Institutul de Istorie, Stat și Drept  
al Academiei de Științe a Moldovei***

**PROGRAMA  
examenului de doctorat  
la specialitatea 07.00.01 – *Istoria Moldovei***

**Chișinău 2011**

## Conținuturi

### **Tracii, geto-dacii. Formațiuni statale incipiente și statale la geto-daci.**

Autorii antici despre geografia tracilor septentrionali și unitatea geto-dacică: teritoriul, ocupațiile, aspectul fizic, limba daco-geților. Principalele descoperiri arheologice. Istoriografia din secolul al XIX-lea – începutul secolului al XX-lea despre geto-daci. Geto-dacii în istoriografia contemporană.

Periodizarea procesului organizării teritorial-statale la geto-daci. Autorii antici despre formațiunile statale incipiente și statale la geto-daci. Istoriografia privind Dacia în timpul lui Burebista și Decebal: probleme controversate, discuții și concepții.

### **Provinciile romane Dacia și Moesia Inferior.**

Izvoare scrise, epigrafice, numismatice și vestigii arheologice referitoare la provinciile romane Dacia și Moesia Inferior, relațiile cu Lumea „barbară”.

Civilizația romană din Dacia și Moesia Inferior în istoriografie. Romanizarea și creștinarea populației autohtone. Rolul romanilor în formarea poporului român. Principalele probleme controversate.

### **Etnogeneza poporului român.**

Teorii referitoare la etnogeneza poporului român. Argumentele acestor teorii. Izvoarele arheologice referitoare la romanitatea nord-dunăreană de la sfârșitul secolului al III-lea și până la începutul secolului al VIII-lea. Istoriografia contemporană despre etapele principale ale formării limbii române și a poporului român.

### **Relațiile românilor cu migratorii târii și țările vecine în secolul IX - mijlocul secolului XIV.**

Principalele publicații de izvoare. Români în izvoarele medievale timpurii. Istoriografia problemei privind raporturile dintre populația autohtonă și migratori. Relațiile cu țările vecine. evoluția societății românești în perioada de până la formarea statelor independente medievale.

### **Întemeierea și consolidarea statelor medievale independente. Țara Moldovei și Țara Românească.**

Izvoarele scrise și arheologice despre apariția formațiunilor statale în spațiul Carpato-Danubiano-Pontic. Istoriografia problemei privind întemeierea țărilor române independente, a politicii interne și externe promovate de primii domni. Semnificația domniilor lui Mircea cel Bătrân și Alexandru cel Bun. Principalele probleme controversate, discuții și concepții.

### **Moldova în anii domniei lui Ștefan cel Mare și a urmașilor săi.**

Principalele publicații și izvoare istorice, referitoare la domnia lui Ștefan cel Mare. Istoriografia privind politica internă și externă promovată de Ștefan cel Mare. Problema raporturilor lui Ștefan cel Mare cu Imperiul Otoman și a evoluției politicii externe a Țării Moldovei în primele decenii ale sec. al XVI-lea.

### **Societatea medievală românească în secolul al XIV-lea – începutul secolului al XVI-lea.**

Izvoare documentare și narative. Istoriografie a problemei. Populația, structura socială, dezvoltarea economică, viața rurală și urbană, comerțul, drumuri comerciale internaționale. Probleme controversate, discuții și concepții.

## **Regimul suzeranității otomane în Țările române în secolul al XVI-lea - începutul secolului al XVIII-lea.**

Principalele publicații de izvoare românești și străine referitoare la etapele instaurării suzeranității otomane, stabilirii obligațiilor politice, economice și militare ale Țărilor române față de Imperiul Otoman. Istoriografia problemei „capitulațiilor” încheiate între Poarta Otomană și țările române. Statutul politico-juridic al țărilor române. Teritorii românești sub administrația directă a Imperiului Otoman.

## **Situația politică externă a Țărilor române în cea de-a doua jumătate a secolului al XVI-lea - începutul secolului al XVIII-lea.**

Principalele publicații de documente. Istoriografia problemei relațiilor Țărilor române cu Polonia și Imperiul Habsburgic. Răscoala lui Ion Vodă, strângerea dinastiei mușatine în Țara Moldovei. Unirea Țărilor române sub conducerea lui Mihai Viteazul. Istoriografia privind prima unire politică a Țărilor române. Situația politică a Țărilor române în secolul al XVII-lea – începutul secolului al XVIII-lea. Istoriografia relațiilor româno-ruse în sec. XVII – începutul sec. al XVIII-lea.

### **Principatul Transilvaniei sub suzeranitate otomană (1541 – 1699)**

Principalele publicații de documente. Istoriografia privind evoluția politică internă și externă a Principatului Transilvaniei în secolele XVI-XVII. Problema celor „trei națiuni” și situația românilor. Relațiile politice, economice și culturale cu Moldova și Țara Românească

### **Regimul fanariot în Moldova și Țara Românească (1711-1821).**

Principalele publicații de izvoare referitoare la situația Moldovei și Țării Românești în secolul fanariot. Istoriografia privitoare la etapele regimului fanariot. Aprecierea esenței reformelor fanariote în istoriografie. Problema politicii interne și externe promovate de domnii fanarioți: concepții și discuții.

## **Țările române în sistemul relațiilor internaționale în secolul al XVIII-lea. Războaiele ruso-austro-turce și consecințele lor pentru țările române.**

Principalele publicații de izvoare. Istoriografia problemei privind „Chestiunea orientală”. Principalele lucrări științifice referitoare la politica marilor puteri europene față de țările române: concepții și discuții. Istoriografia problemei privind consecințele războaielor ruso-austro-turce din secolul al XVIII-lea pentru Moldova și Țara Românească. Continuarea dezmembrării teritoriale a Țării Moldovei.

### **Cultura Țărilor române în secolul al XIV-lea – începutul secolului al XVIII-lea.**

Publicații de izvoare referitoare la istoria culturii Țărilor române în evul mediu. Principalele lucrări în istoriografie referitoare la etapele principale ale dezvoltării culturii medievale românești, unității ei în spațiul românesc, influenței curentelor culturale europene asupra culturii românești. Principalele lucrări științifice referitoare la istoria instituțiilor culturale, domeniilor de creație în secolul al XIV-lea – începutul secolului al XVIII-lea.

### **Războiul ruso-turc de la 1806-1812. Anexarea Basarabiei de către Imperiul rus.**

Principalele publicații de izvoare rusești și românești referitoare la problema Principatelor române în timpul războiului ruso-turc de la 1806-1812. Istoriografia rusă, sovietică și românească despre războiul ruso-turc de la 1806-1812 și urmările sale pentru Principatele române.

### **Statutul Basarabiei în cadrul Imperiului rus în anii 1812-1828.**

Principalele publicații de izvoare. Istoriografia problemei (rusă, sovietică, românească etc.) Istoriografia contemporană. Legislația țaristă privind statutul juridic al Basarabiei („Așezământul

oblastei Basarabia”). Evoluția regimului politico-administrativ al Basarabiei: de la autonomie la gubernie rusească.

### **Schimbările sociodemografice în Basarabia în anii 1812-1918 și în spațiul din stânga Nistrului în anii 1792-1918. Colonizarea ținutului cu populație alogenă.**

Principalele publicații de izvoare. Istoriografia rusă, sovietică și românească privind politica țarismului de colonizare a Basarabiei și a spațiului din stânga Nistrului cu populație alogenă. Consecințele politici migraționiste a țarismului.

### **Evoluția vieții economice și structurii sociale a Basarabiei și a spațiului din stânga Nistrului în secolul al XIX-lea – începutul secolului al XX-lea. Izvoare.**

Principalele publicații de izvoare. Istoriografia sovietică și românească privind procesele economice și sociale din Basarabia și spațiul din stânga Nistrului în prima jumătate a secolului al XIX-lea. Reformele burgheze. Caracterul agrar al economiei Basarabiei.

### **Politica țarismului de deznaționalizare și rusificare în Basarabia (1812-1918) și în spațiul din stânga Nistrului (1782-1918).**

Principalele publicații de izvoare. Istoriografia românească interbelică și contemporană. Esența și consecințele politicii antinaționale și de deznaționalizare.

### **Cultura Basarabiei în anii 1812-1918.**

Istoriografia sovietică și românească interbelică. Istoriografia contemporană. Rusificarea învățământului public. Activitatea literaților și a oamenilor de știință basarabeni. Legăturile culturale ale Basarabiei cu România.

### **Mișcarea națională în Basarabia în a doua jumătate a secolului al XIX-lea – începutul secolului al XX-lea.**

Izvoare. Istoriografia românească interbelică. Istoriografia contemporană. Aripa moderată și cea radicală a mișcării naționale. Presa românească din ținut și rolul ei în deșteptarea conștiinței naționale. Rolul organizațiilor național-culturale și a celor politice în lupta pentru realizarea dezideratelor naționale la începutul sec. XX.

### **Revoluția de la 1821 de sub conducerea lui Tudor Vladimirescu.**

Publicațiile de izvoare românești privind anul 1821. Discuții în istoriografie despre caracterul mișcării de la 1821. Documentele de program ale revoluției. Proclamația de la Padeș. T. Vladimirescu și Eteria. Problema aprecierii importanței revoluției de la 1821 în procesul de modernizare a Principatelor române.

### **Regulamentele organice. Principatele române în timpul regimului regulamentar.**

Principalele izvoare. Istoriografia privind Regulamentele Organice, rolul lor în evoluția Țărilor române. Corelația dintre elementele modernizatoare și spiritul conservator al Regulamentelor Organice. Problema unirii Principatelor române în textele Regulamentelor Organice. Problema așa-numitului „articol adițional”. Accelerarea modernizării societății românești în perioada domniilor regulamentare.

### **Revoluția de la 1848-1849 în Țările române.**

Principalele publicații de documente privind evenimentele revoluționare din Țările române în 1848-1849.

Istoriografia românească privind revoluția de la 1848-1849 în Moldova Țara Românească și Transilvania. Premisele, forțele sociale, obiectivele generale ale revoluției. Particularități și similitudini

ale Revoluției Române în Moldova, Țara Românească și Transilvania. Revoluția Română și Basarabia. Consecințele revoluției. Concepții, discuții.

### **Unirea Principatelor Române.**

Colecții de documente interne și străine privind procesul de unificare a celor două principate române. Curente istoriografice românești despre unirea Principatelor române la 1859. Istoriografia sovietică și cea din Republica Moldova. Mișcarea unionistă din cele două principate. Adunările ad-hoc. Marile puteri și unirea Principatelor române. Dubla alegere a lui Al. I. Cuza. Recunoașterea internațională a Unirii.

### **Reformele lui Al.I. Cuza.**

Publicații de izvoare. Principalele probleme și concepții ale istoriografiei românești despre reformele lui A.I.Cuza. Istoriografia contemporană. Realizarea de către Al. I. Cuza a amplului program de reformare a societății, de modernizare și consolidare a statului român și de înzestrare a lui cu instituții moderne.

### **Cucerirea independenței de stat a României (1877-1878).**

Principalele publicații de documente românești privind războiul pentru cucerirea independenței de la 1877-1878.

Reflectarea luptei pentru independență națională a României în operele de sinteză a istoricilor români. Istoriografia contemporană despre războiul pentru independență. Proclamarea independenței (9 mai 1877). Participarea României la războiul din 1877-1878. Pacea de la Berlin. Reanexarea la Imperiul rus a celor trei județe sud-basarabene. Însemnătatea cuceririi și recunoașterii independenței României.

### **România și teritoriile românești înstrăinate în anii primului război mondial.**

Culegerile de documente și principalele lucrări cu caracter memorialist privind participarea României la prima conflagrație mondială. Principalele lucrări de sinteză a istoricilor români. Istoriografia contemporană. Neutralitatea României. Intrarea României în război pentru reîntregirea națională. Campaniile din anii 1916-1917. Transilvania, Bucovina și Basarabia în timpul primului război mondial. Importanța reintrării României în război la 1918 pentru reîntregirea națională.

### **Unirea Basarabiei, Bucovinei și a Transilvaniei cu România.**

Izvoare. Literatură basarabeană cu caracter memorialist privind evenimentele de la 1918. Istoriografia românească despre Marea Unire. Starea actuală a investigațiilor istoriografice privind problema Unirii de la 1918. Lupta de eliberare națională din Basarabia și spațiul din stânga Nistrului în 1917-1918. Recunoașterea internațională a Marii Uniri. Principalele probleme și discuții din istoriografia contemporană.

### **Viața social-economică și politică a statului Român în anii 1918-1940.**

Izvoare. Istoriografie. Periodizarea vieții politice din România în anii 1918-1940 și caracterizarea lor. Constituția din 1923, partidele politice. Constituția din 1938 și instaurarea monarhiei autoritare a lui Carol al II-lea.

Viața politică și etapele evoluției economice a Basarabiei în perioada interbelică. Încadrarea provinciilor românești în viața politică și economia națională a României. Istoriografia sovietică și cea română despre situația politică și economică a Basarabiei în cadrul statului român. Istoriografia contemporană.

### **RASS Moldovenească (1924 – 1940). Viața social-economică și politică.**

Izvoare. Istoriografia problemei. Scopurile creării RASSM. Discuția problemei creării RASSM în instanțele unionale și ucrainene. Economie și societate. Înfăptuirea colectivizării forțate. Foamea din anii 1932-1933. Represiile politice de „moldovenizare” și impactul ei asupra vieții culturale.

### **Cultura și știința în România interbelică (1918-1940).**

Izvoare. Istoriografia problemei. O nouă etapă în viața spirituală. Întregirea culturii și științei românești în cultura și știința europeană. Realizări în matematică, medicină, biologie, științe tehnice etc. Sinteze în domeniul științelor umaniste. Cultura și știința din Basarabia.

### **Anexarea Basarabiei, nordului Bucovinei și ținutului Herța de către URSS.**

Izvoare. Istoriografia problemei. Pactul Ribbentrop-Molotov și consecințele lui pentru România. Notele ultimative sovietice adresate guvernului României în iulie 1940. Orientarea politicii externe a României spre Germania. Pierderea nordului Transilvaniei și a Cadrilaterului.

Instaurarea regimului totalitar comunist în Basarabia. Abuzurile staliniste la crearea RSS Moldovenești. Represiile politice.

### **Participarea României în al doilea război mondial.**

Sursele documentare. Istoriografi problemei. Caracterizarea principalelor etape de participare a României în cel de-al doilea război mondial.

Regimul de administrare în Basarabia. Guvernământul Transnistriei.

Lovitura de stat din 23 august 1944. Convenția de armistițiu de la Moscova din 12 septembrie 1944. Contribuția României la victoria Națiunilor Unite asupra Germaniei fasciste. Probleme controversate, opinii.

### **Reinstaurarea și evoluția regimului totalitar în RSSM până în anii 80 ai secolului XX).**

Izvoare. Istoriografia problemei. Reanexarea Basarabiei, Bucovinei și ținutului Herța de către URSS. Reinstaurarea regimului comunist în RSSM. Sistemul politic și administrativ. Foamea din anii 1946-1947 și consecințele ei. Deportările. Colectivizarea agriculturii. Monopolul politic al Partidului Comunist. Industria și agricultura. Experimentele voluntariste în economie. Relațiile sociale. Procesele migraționiste. Politica de deznaționalizare promovată de regimul totalitar comunist. Mișcarea de opoziție față de regimul comunist.

### **Tranziția României spre regimul comunist și evoluția lui până în 1989.**

Izvoare. Istoriografia problemei. Regimul de ocupație sovietică în România. Partidele politice și guvernările în perioada august 1944- februarie 1945. Procesul de comunizare a României. Reforma agrară. Lichidarea monarhiei și proclamarea Republicii (30 decembrie 1947). Regimul politic în anii 1948-1965. Represiile politice. Procesele social-economice. Dictatura lui N.Ceaușescu (1965-1989). Viața politică. Politica externă. Cultura în anii '50-'80. Mișcarea de opoziție față de regimul comunist.

### **Mișcarea de renaștere națională a românilor din RSSM la sfârșitul anilor '80 ai secolului al XX-lea.**

Izvoare. Istoriografia problemei. „Perestroica” în URSS. Mișcarea pentru transformări democratice și drepturi naționale în RSSM. Constituirea Frontului Popular din Moldova și a altor formațiuni obștești și politice. Lupta pentru limba română și grafia latină. Mișcarea separatistă a forțelor proimperiale. Alegerile democratice din 1990. Proclamarea suveranității.

### **Căderea regimului dictatorial în România. Tranziția spre o societate democratică.**

Izvoare. Istoriografia problemei. Revoluția din decembrie 1989 în România. Transformările democratice. Revenirea la sistemul politic pluripartidist. Alegerile parlamentare și prezidențiale. Guvernările. Reformele social-economice și culturale. Politica externă. Creșterea rolului României în

relațiile internaționale. Aderarea României la NATO și Uniunea Europeană. Relațiile cu Republica Moldova.

### **Republica Moldova la etapa actuală.**

Izvoare. Istoriografia problemei. Destrămarea imperiului sovietic după puciul de la Moscova din august 1991. Declarația de Independență a Republicii Moldova din 27 august 1991 și semnificația ei. Tranziția spre o societate democratică. Sistemul partidelor politice. Constituția Republicii Moldova din 29 iulie 1994. alegerile parlamentare și prezidențiale. Activitatea Parlamentului și a Guvernului Republicii. Desfășurarea reformelor economice și sociale: confruntări și dificultăți. Reformarea sistemului teritorial-administrativ. Politica externă și relațiile internaționale ale Republicii Moldova la etapa actuală. Republica Moldova în cadrul organismelor internaționale. Orientarea spre integrarea în Uniunea Europeană.

## **Bibliografie**

### **Izvoare:**

*Acte judiciare din Țara Românească. 1775-1781*, București, 1973.

*Anul revoluționar 1848. Moldova*. București, 1950.

**Balan Theodor**, *Documente Bucovinene, VII-VIII-IX*, Iași, 2005-2006.

*Basarabia română. Antologie. Ediție note și comentarii de Florin Rotaru*, București, 1996.

**Berindei Dan**, *Revoluția română din 1848-1849. Însemnătatea și programele sale*, București, 1998.

**Bogdan I.**, *Documentele lui Ștefan cel Mare*, Vol. I-II, București, 1913.

**Buzatu, Gheorghe**, *Românii în arhivele Kremlinului*, București, 1996.

**Caproșu Ioan**, *Documente privitoare la istoria orașului Iași. Vol.I-X*, 1999-2007.

*Călători străini despre Țările Române*, Vol.I-IX, București, 1968-1983.

**Călinescu Armand**, *Însemnări politice. 1916-1939*. Ediție Al.Gh. Savu, București, 1990.

**Călinescu, Armand**, *Discursuri parlamentare, 1-2*, București, 1938 (ediția a II-a, București, 1993).

**Cojocaru Gheorghe**, *Cominternul și originile „moldovenismului”*, Chișinău, 2010.

**Corfus I.**, *Documente privitoare la istoria României culese din arhivele polone. Secolul al XVII-lea*, București, 1979; *Secolul al XVII-lea*, București, 1983; *Secolul al XVI-lea – începutul secolului al XVIII-lea*, București, 2000.

**Costăchescu M.**, *Documente moldovenești de la Bogdan Voievod (1504-1527)*, Iași, 1940.

**Costăchescu M.**, *Documente moldovenești înainte de Ștefan cel Mare*, Vol. I-II, Iași, 1932.

**Costăchescu M.**, *Documente moldovenești de la Ștefăniță voievod (1517-1527)*, Iași, 1943.

**Costin M.**, *Letopisețul Țării Moldovei*, Orice ediție.

**Crainic Nichifor**, *Memorii, 1-2*, Ediție Alexandru Condeescu, București, 1996.

**Crainic Nichifor**, *Zile albe, zile negre. Memorii, 1-3*, Ediție Nedic Lemnaru, București, 1991-1995.

*Cronici turcești privind Țările Române*, Vol. I-III, București, 1966-1980.

*Cronicile slavo-române din sec. XV-XVI*, București, 1958.

*Doctrina țărănistă în România*, Antologie de texte, București, 1994.

*Documenta Romania Historica. D. Relații între Țările Române*, Vol. I, București, 1977.

*Documenta Romaniae Historica. A*, Moldova, 16 vol.; *Seria B Țara Românească*, 14 vol.; *Seria C Transilvania*, 3 vol.; *Seria D Relațiile între Țările Române*, 1 vol.; București, 1966-2008

*Documente privind istoria României. Seria A. Moldova (sec.XIV – 1625)*, 11 volume; *seria B. Țara Românească (sec.XII – 1625)*, 13 volume; *seria Transilvania (sec XI – XIV)*, 6 volume, București, 1951-1960.

*Documente privind relațiile agrare în veacul al XVIII-lea*, Vol.I. Țara Românească, București, 1961, Vol.II. Moldova, București, 1969.

*Documente privind istoria României. Răscoala din 1821*; 5 vol.. București, 1959-1962.

*Documente privitoare la anul revoluționar 1848 în Moldova*, București, 1960

*Documente privitoare la istoria României culese din arhivele polone. Secolul al XVI-lea (1536-1600)*, București, 1979; *Secolul al XVII-lea*. București, 1983. *Secolul XVI-XVIII*, București, 2001.

- Fontes Historiae Daco-Româniae. Izvoarele istoriei României, Vol.I-IV. București, 1975.*
- Gafencu Grigore**, *Misiune la Moscova.1940-1941*, Ediție Ion Calafeteanu și colaboratorii, București, 1995.
- Gafencu Grigore**, *Preliminariile Războiului din Răsărit*, București, 1996 (ediție originală: Fribourg, 1944)
- Gemil T.**, *Relațiile Țărilor Române cu Poarta otomană în documente turcești (1601-1712)*, București, 1984.
- Giurescu Constantin C.**, *Amintiri*, Ediție Dinu Giurescu, București, 2000.
- Halippa Pantelimon**, *Testament pentru urmași*, Chișinău, 1991.
- Iacob, Gh.**, *Modernizare-europenism, I, Ritmul și strategia modernizării*, Iași, 1995.
- Independența României în conștiința europeană*, București, 1998.
- Ionașcu I. ș.a.**, *Relațiile internaționale ale României în documente (1368-1900)*, București, 1971.
- Ionașcu. I.**, *Tratatele internaționale ale României 1354-1920*, București, 1975.
- Ionescu Nae**, *Roza vânturilor*, București, 1990.
- Iorga Nicolae**, *O viață de om. Așa cum a fost*. Ediție Valeriu și Sanda Râpeanu, București, 1972 (ediția originală, 1934).
- Lapedatu Alexandru**, *Amintiri*, Ediție Ioan Opriș, Cluj-Napoca, 1998.
- Lecca Radu**, *Eu i-am salvat pe evreii din România. Memorii (1931-1944)*, Ediție Alexandru V.Dița, București, 1994.
- Mamina Ion**, *Consilii de coroană*, București, 1997.
- Marghiloman Alexandru**, *Note politice, 3-5*.Ediție Stelian Neagoe, București, 1995-1997.
- Maxim Mihai**, *Noi documente turcești privind Țările române și Înalta Poartă (1526-1602)*, Brăila, 2008.
- Mihalyi Ioan**, *Diplome maramureșene din secolele XIV și XV*, Cluj-Napoca 2000.
- Minoritățile naționale din România, 1918-1925: Documente*, Ed. I.Scurtu, L. Boar, București, 1995.
- Minoritățile naționale din România, 1925-1931: Documente*, Ed. I.Scurtu, I. Dordea, București, 1995.
- Moisuc Viorica, coordonator**, *Tezaurul României la Moscova.Documente (1916-1917)*, ediție Viorica Moisuc, Ion Calafeteanu, Constantin Botoran; studiu introductiv de Viorica Moisuc, București, 1993.
- Moldova în contextul relațiilor politice internaționale (1387-1858). Tratate*, Chișinău, 1992.
- Moldova în epoca feudalismului (Moldova v ăpohu feudalisma). Documente istorice, Vol. I-XI*, Chișinău, 1961-2008.
- Nanu F.C.**, *Politica externă a României.1918-1939*, Ediție V.F.Dobrinescu, I.Pătroi, Iași, 1993.
- Neculce I.**, *Letopisețul Țării Moldovei*, Orice ediție.
- Pasat Valeriu**, *Calvarul. Documentarul deportărilor de pe teritoriul RSS Moldovenești 1940-1950*, M.,2006.
- Pătrășcanu Lucrețiu**, *Sub trei dictatori*, București, 1970 (ediția I, 1944)
- Pe marginea prăpastiei, 21-23 ianuarie 1941*, 1, București, 1942 (ediția a II-a, 1992).
- Politica de moldovenizare în RASS Moldovenească, alcătuit și studiu introductiv de A.Gribincea, I.Șișcanu*, Chișinău, 2004.
- Pop Valer**, *Bătălia pentru Ardeal*. Ediție N.Mareș, București, 1991.
- Popescu-Spinei M.**, *Românii în izvoarele geografice și cartografice*, București, 1978.
- Poștarencu Dinu**, *O istorie a Basarabiei în date și documente (1812-1940)*, Chișinău, 1998.
- Recensămîntul general al populației României din 29 decembrie 1930*, 1-10, București, 1938-1940.
- Relațiile româno-sovietice. Documente*, 1, 1917-1934.
- Relațiile româno-sovietice: Documente*, vol.1, 1917-1934, București, 1999.
- Revoluția română de la 1821 în context european (coordonator Mihail Lungu)*. București, 1998.
- Românitatea transnistreană. Antologie*. Editor F.Rotaru, București,1996.
- Scurtu Ioan, coordonator**, *Culegere de documente și materiale privind istoria României (1940-1944)*, București, 1978.
- Scurtu Ioan**, *Documente privind istoria României între anii 1918-1944*, București, 1995.
- Scurtu Ioan**, *Ideologie și formațiuni de dreapta în România, 2 vol.*, București, 2000, 2002.
- Scurtu Ioan**, *Minoritățile naționale în România. Documente, 1-3*, București, 1966-1999.
- Scurtu Ioan**, *Totalitarismul de dreapta în România. Origini, manifestări, evoluție*, București, 1996.

- Sima Horia**, *Istoria Mișcării Legionare*, Timișoara, 1994 (ediția I, 1967).
- Șișcanu Ion, Văratie Vitalie, coordonator**, *Pactul Molotov-Ribbentrop și consecințele lui pentru Basarabia. Culegere de documente*, Chișinău, 1991.
- Tătărescu Gh.**, *Evacuarea Basarabiei și a Bucovinei de nord*, Craiova, 1940.
- Tătărescu Gheorghe**, *Mărturii pentru istorie*, Ediție Sanda Tătărescu-Negropontes, București, 1996.
- Tezaurul Băncii Naționale a României la Moscova. Documente*, Ediție Păunescu și Marian Ștefan, București, 1999.
- Titulescu Nicolae**, *Pledoarii pentru pace*, Ediție George G. Pontra și Constantin I. Turcu, București, 1996.
- Vaida-Voevod Alexandru**, *Memorii, 2-4*, Ediție Alexandru Șerban, Cluj-Napoca, 1995-1998.
- Varta Ion**, *Revoluția de la 1848 în Țările Române. Documente inedite din arhivele rusești*, Chișinău, 1998.
- Varta Ion, Tatiana Varta**, *Moldova și Țara Românească în timpul domniilor regulamentare. Documente inedite din arhivele din Federația Rusă, Ucraina și Republica Moldova*, Chișinău, 2002.
- Văratie Vitalie**, *Preliminarii ale raptului Basarabiei și nordului Bucovinei. 1938-1940*, București 2000.
- Văratie Vitalie**, *Șase zile din istoria Bucovinei (28 iunie-3iulie 1940). Invazia și anexarea nordului Bucovinei de către U.R.S.S.*, Rădăuți, 2001.
- Veliman V.**, *Relațiile româno-otomane (1711-1821). Documente turcești*, București, 1984.

## **Literatura:**

- Agachi Alexei**, *Țara Moldovei și Țara Românească sub ocupația militară rusă (1806-1812)*, Chișinău, 2008.
- Agrigoroaiei I.**, *Basarabia de la Unire la integrare*, Chișinău, 2007.
- Agrigoroaiei I.**, *Opinie publică și stare de spirit în vremea Războiului de Întregire și a Marii Uniri*, Iași, 2004.
- Alexandrescu**, *Recensămintele României*, Mică enciclopedie, București, 2007.
- Analele științifice ale Universității „Al.I.Cuza” din Iași. Tomul XLVI-XLVII-supliment*, 2001-2002.
- Andreescu Ștefan**, *Din istoria Mării Negre (Genovezi, români și tătari în spațiul pontic în secolele XIV-XVII)*, București, 2001.
- Andreescu Șt.**, *Restitutio Daciae*, Vol.I-III, București, 1980-1997.
- Armbruster A.**, *Romanitatea românilor. Istoria unei idei*, București, 1979.
- Baciu, Nicolae**, *Agonia României, 1944-1947*, București, 1991.
- Bârză, Ligia, Stelian Brezeanu**, *Originea și continuitatea românilor. Arheologie și tradiție arheologică*, București, 1991
- Basarabia: 1940*, Chișinău, 1991.
- Bădără Doru**, *Tiparul românesc la sfârșitul secolului XVII-lea și începutul secolului al XVIII-lea*, Brăila, 1998.
- Bărbulescu, Mihai, Dennis Deletant, Keith Hitchins, Șerban Papacostea, Pompiliu Teodor**, *Istoria României*, București, 1998
- Bărsăneascu Șt.**, *Pagini nescrise din istoria culturii românești (sec.X-XVII)*, București, 1971.
- Berindei, Dan**, *România în timpul lui Carol I*, București, 1992.
- Boia, Lucian**, *Istorie și mit în conștiința românească*, București, 1997.
- Boico L.**, *Austria și Principatele Române în vremea războiului Crimeii (1853-1856)*, București, 1972.
- Boico L.**, *Geneza “chestiunii române” ca problemă internațională*, Iași, 1975.
- Boicu L.** *Principatele Române în raporturile politice internaționale (1792-1821)*, ed.V.Spinei, Iași, 2001.
- Boicu L.** *Principatele Române în raporturile politice internaționale. Sec.al XVIII-lea*, Iași, 1989.
- Bold E., R.O. Logovei**, *Relațiile româno-sovietice (1918-1941)*, Iași, 2008.
- Boldur A.**, *Basarabia Românească*, București, 1943.
- Boldur Al. Ștefan cel Mare, voievod al Moldovei (1457- 1504). Studii de istorie socială și politică**, Madrid, 1970.
- Brătianu Gh.**, *O enigmă și un miracol istoric: poporul român*, București, 1988.

- Brătianu Gh.**, *Tradiția istorică despre întemeierea statelor românești*, București, 1980; Chișinău, 1991.
- Bruhă M.**, *România și Basarabia 1812, 1918, 1924, 1940*, Chișinău, 1992.
- Bulei Ion**, *Conservatori și conservatorism în România*, București, 2000.
- Bulei, Ioan**, *Sistemul politic al României moderne. Partidul Conservator*, București, 1997.
- Buzatu Gh.**, *Istorie interzisă*, Craiova, 1990.
- Cantemir D.**, *Hronicul vechimii a romano-moldo-vlahilor, I-II*, București, 1999-2000.
- Cașu I.**, *"Politica națională" în Moldova sovietică (1944-1989)*, Chișinău, 2000.
- Chiaburu Elena**, *Carte și tipar în Țara Moldovei pînă la 1829*, Iași, 2005.
- Chirică C. V.**, *Republica Moldova între Rusia și Europa*, Iași, 2004
- Chirița Gh.** *Organizarea instituțiilor moderne ale statului roman (1859-1866)*, București, 2000.
- Chirtoagă Ion**, *Din istoria Moldovei de Sud-Est pînă în anii 30 ai sec. al XIX-lea*, Chișinău, 1999.
- Chirtoagă Ion**, *Sud-Estul Moldovei și stînga Nistrului în 1484-1699. Expansiunea și dominația turco-tătară*, București, 1999.
- Cîhodaru C.**, *Alexandru cel Bun*, Chișinău, 1990.
- Ciobanu V.**, *Politică și diplomatie în secolul al XVII-lea. Țările române în raporturile polono-otomano-habsburgice (1601- 1634)*, București, 1994.
- Ciobanu V.**, *Țările Române și Polonia. Secolele XIV-XVI*, București, 1985.
- Ciobanu V.**, *La cumpăna de veacuri*, Iași, 1991.
- Ciobanu Veniamin**, *Statutul juridic al Principatelor Române în viziunea europeană*, Iași, 1999.
- Civilizația urbană din spațiul românesc în secolele XVI-XVIII. Studii și documente*, Iași, 2006.
- Cojocaru Mihai**, *Partida națională și constituirea statului român (1856-1859)*, Iași, 1995.
- Cojocaru Gh.**, *Politica externă a Republicii Moldova, Studii*, Chișinău, 1999.
- Constantiniu F.**, *Relațiile agrare în Țara Românească în secolul al XVIII-lea*, București, 1972.
- Constantiniu, Florin**, *O istorie sinceră a poporului român*, București, 1997.
- Constituirea Statelor feudale românești*, București, 1980
- Corivan N.**, *Lupta diplomatică pentru cucerirea independenței României (1875-1878)*, București, 1977.
- Crihan Anton**, *Drepturile românilor asupra Basarabiei după unele surse rusești*, București, 1995.
- Damean Sorin Liviu**, *Carol I al României, 1866-1881.*, București, 2000.
- Dima N.**, *Basarabia și Bucovina în jocul politic al Rusiei*, Chișinău, 1998.
- Dinastia cantemireștilor. Secolele XVII-XVIII*, Chișinău, 2008.
- Dobrinescu V.**, *Bătălia pentru Basarabia 1918-1940*, Iași, 1991.
- Domnii Țării Moldovei*, Chișinău, 2005.
- Dragnev D.**, *Țara Moldovei în epoca luminilor*, Chișinău, 1999.
- Dragnev Emil**, *O capodoperă a miniaturii din Moldova Medievală. Tetraevanghelul de la Elizavetgrad și manuscrisele grupului Parisian graecus*, Chișinău, 2006.
- Enciu N.**, *Basarabia în anii 1918-1940. Evoluție demografică și economică*, Chișinău, 1998.
- Eremia Ion**, *Țara Moldovei și Rusia. Relații politice în a doua jumătate a secolului al XVII-lea*, Chișinău, 1992.
- Eremia Ion**, *Statutul juridic internațional al Țării Moldovei (de la origini pînă la începutul secolului al XVI-lea)*, Chișinău, 2010.
- Eremia Ion**, *Relațiile externe ale lui Vasile Lupu(1634-1653). Contribuții la istoria diplomației moldovenești în secolul al XVII-lea*, Chișinău, 1999.
- Eșanu Andrei**, *Contribuții la Istoria culturii românești*, București, 1997.
- Felezeu Călin**, *Statutul Principatului Transilvaniei în raporturile cu Poarta Otomană, 1541-1688*, Cluj-Napoca, 1996
- Fischer-Galați, Stephen**, *România în secolul XX*, Iași, 1999
- Fisher-Galați, Stephen, Dinu C. Giurescu, Ioan-Aurel Pop** (coordonatori), *O istorie a românilor. Studii critice*, Cluj-Napoca, 1991.
- Focșeneanu, Eleodor**, *Istoria constituțională a României (1859-1991)*, București, 1997.
- Frontierele spațiului românesc în context european*, Oradea-Chișinău, 2008.
- Gabanyi, A.U.**, *Revoluția neterminată*, București, 1999
- Gemil T.**, *Țările române în contextul politic internațional (1621-1672)*, București, 1979.

- Georgescu, Vlad**, *Ideile politice și Iluminismul în Principatele Române, 1750-1870*, București, 1972.
- Giurescu C.**, *Târguri sau orașe și cetăți moldovene din sec. X-lea pînă la mijlocul secolului al XVI-lea*, București, 1967.
- Giurescu C.C.**, *Probleme controversate în istoriografia românească*, București, 1977.
- Giurescu, Dinu**, *România în al doilea război mondial*, București, 1999.
- Gonța Al.**, *Legăturile economice dintre Moldova și Transilvania în secolele XIII-XVII*, București, 1989.
- Gonța Al.**, *Românii și Hoarda de Aur 1241 – 1502*, Munchen, 1983.
- Gonța Gh.**, *Viața politică a Țării Moldovei în epoca domniei lui Ștefan cel Mare și a urmașilor săi*, Chișinău, 2004.
- Gorovei Ștefan**, *Întemeierea Moldovei. Probleme controversate*, Iași, 1997.
- Gorovei Ștefan, Szekely Maria Magdalena**, *Princeps omni laude maior. O istorie a lui Ștefan cel Mare*, Suceava, 2005.
- Grigoraș N.** *Țara Românească a Moldovei pînă la Ștefan cel Mare (1339-1437)*, Iași, 1978.
- Ionescu D.**, *Războiul de independență a României și problema Basarabiei*, București, 2000.
- Iordache Anastasie**, *Instituirea monarhiei constituționale și a regimului parlamentar în România. 1866-1871*, București, 1997.
- Iordache Anastasie**, *Ion Ghica, diplomatul și omul politic*, București, 1995.
- Iordache Anastasie**, *Originile și constituirea partidului conservator în România*, București, 1999.
- Istoria Transilvaniei, vol I*, Cluj-Napoca, 2003; *vol,II*, Cluj-Napoca, 2007.
- Istoria contemporană a României*, Cluj-Napoca, 2001.
- Istorie și conștiință. Profesorului Ion Agrigoroaiei la a 65-a aniversare*, coordonatori Gheorghe Iacob, Iași.
- Istoria României. Compendiu*, Ed. Ioan-Aurel Pop, Ioan Bolovan, Cluj-Napoca, 2004.
- Istoriografie și politică în Estul și Vestul spațiului românesc*, Chișinău-Oradea, 2009
- Kițescu, Constantin**, *Istoria războiului pentru întregirea României 1916-1919*, București, 1989 .
- Maior, Liviu**, *1848 la români*, București, 1998.
- Maxim M.**, *Țările Române și Înalta Poartă*, București, 1993.
- Mihordea V.**, *Relațiile agrare în secolul al XVIII-lea în Moldova*, București, 1968.
- Mischevca Vladimir**, *Moldova în politica marilor puteri la începutul secolului al XIX-lea*, Chișinău, 1999.
- Mitu Sorin**, *Geneza identității naționale la românii ardeleni*, București, 1997.
- Murgescu Bogdan**, *Istorie românească – Istorie universală (600-1800)*, ed. II, București, 1999
- Niculită Ion**, *Traco-getica. Studii și materiale*, Chișinău, 2004.
- O istorie a regiunii Transnistrene. Din cele mai vechi timpuri pînă în prezent*, Chișinău, 2007.
- Oprea M.**, *Banalitatea răului: O istorie a securității în documente 1949-1989*, Iași, 2002.
- Ornea Zigu**, *Anii treizeci. Extrema dreaptă românească*, București, 1995.
- Panaite V.**, *Pace, război și comerț în islam. Țările Române și dreptul otoman al popoarelor (secolele XV-XVII)*, București, 1997.
- Panaiteșcu P.P.**, *Obștea țărănească în Țara Românească și Moldova . Orânduirea feudală*, București, 1964.
- Papacostea Ș.**, *Geneza statului în Evul Mediu românesc*, Cluj-Napoca, 1988.
- Papacostea Șerban**, *Evul mediu românesc*, București, 2001.
- Papacostea, Șerban**, *Românii în secolul al XIII-lea. Între cruciată și imperiul mongol*, București, 1993.
- Paragină Anton**, *Habitatul medieval la curbura exterioară a Carpaților în secolele X-XV*, Brăila, 2002.
- Parasca Pavel**, *Politica externă și relațiile internaționale ale Țărilor române în epoca medievală*, Chișinău, 2005.
- Parasca P.**, *La obârșia Mitropoliei Moldovei*, Chișinău, 2002.
- Pascu Șt.**, *Voievodatul Transilvaniei. Vol I-IV*, Cluj-Napoca, 1971-1989.
- Pâslariuc Virgil**, *Raporturile politice dintre marea boierime și domnie în Țara Moldovei în secolul al XVI-lea*, Chișinău, 2006

- Păiușan C., Ion D.N., Retegan M.**, *Regimul comunist din România, o cronologie politică (1945-1989)*, București, 2002.
- Platon Gheorghe, Alexandru-Florin Platon**, *Boierimea din Moldova. Secolul al XVIII-lea, prima jumătate a secolului al XIX-lea*, București, 1995.
- Platon Gheorghe**, *Geneza revoluției române de la 1848. Introducere în istoria modernă a României*, Iași, 1980.
- Platon Gheorghe**, *Istoria modernă a României*, București, 1985.
- Pop T.**, *Constituțiile românești (1831-1965)*, București, 1984.
- Pop Aurel-Ioan**, *Istoria Transilvaniei medievale: de la etnogeneza românilor până la Mihai Viteazul*, Cluj-Napoca, 1997.
- Pop Aurel-Ioan**, *Românii și maghiarii în secolele X-XIII*, București, 1997.
- Pop Ioan-Aurel**, *Contribuții la Istoria culturii românești (corinicile brașovene din secolele XVII-XVIII)*, Cluj-Napoca, 2003.
- Popovschi V.**, *Republica democratică Moldovenească (formarea și evoluția) 1917-1918*, Chișinău, 2001.
- Postarencu Dinu**, *Anexarea Basarabiei*, Chișinău, 2006.
- Postică Gh.**, *Civilizația medievală timpurie din spațiul pruto-nistrean (secolele V-XIII)*, București, 2007.
- Prodan, David**, *Supplex Libellus Valachorum*, București, 1984.
- Purici Ștefan** *Mișcarea națională românească în Bucovina între ani 1775-1861*, Suceava, 1998.
- Radu S.**, *Electoratul din România în anii democrației parlamentare*, Iași, 2004.
- Rădulescu, Mihai, Sorin**, *Elita liberală*, București, 1999.
- Rădvan Laurențiu**, *Orașele din Țara Românească până la sfârșitul secolului al XVI-lea*. Iași 2004.
- Retegan M.**, *Război politic în blocul comunist: Documente*, București, 2002.
- Rezachevi C.**, *Rolul românilor în apărarea Europei de expansiunea otomană. Secolele XIV-XVI*. București, 2001.
- Rezachevici Constantin**, *Cronologie critică a domnilor din Țara Românească și Moldova*. București, 2001.
- România și Transnistria. Problema Holocaustului*, cordonatori: Viorel Achim, Constantin Iordache, București, 2004.
- România, viața politică în documente, 1945, 1946, 1947*, Ed. I.Scurtu, București, 1994, 1996.
- Românii în istoria universală*. 3 vol., Iași, 1986-1988.
- Rotari L.**, *Mișcarea subversivă din Basarabia în anii 1918-1924*, București, 2004.
- Sălăgean Tudor**, *Transilvania în a doua jumătate a secolului al XIII-lea*, Cluj-Napoca, 2002.
- Scurtu Ioan**, *Istoria românilor în timpul celor patru regi(1866-1947). I Carol I*, București, 2001.
- Scurtu I., I.Buzatu**, *Istoria românilor din secolul XX (1918-1948)*, București, 1999.
- Scurtu, Ioan, Gheorghe Buzatu**, *Istoria românilor în secolul XX (1918-1948)*, București, 1999
- Scurtu, Ioan, Ion Bulei**, *Democrația la români, 1866-1938*, București, 1990.
- Șirbu I.**, *Relațiile externe ale lui Matei Vodă Basarab (1652-1654)*, Timișoara, 1992.
- Solcanu Ion I.**, *Artă și societate românească. Sec.XIV-XVIII*, București, 2002.
- Spinei V.**, *Moldova în secolele XI-XIV-lea*, București, 1982.
- Spinei V.**, *Realități etnice și politice în Moldova Meridională în sec. X-XIII. Români și turanici*. Iași, 1985.
- Spinei Victor**, *Universa Valahia. Românii în contextul politic internațional de la începutul mileniului al II-lea*, Chișinău, 2006.
- Spinei V.**, *Moldova în sec.XI-XIV*, Chișinău, 1992.
- Stan Apostol, Iosa Mircea**, *Liberalismul politic în România de la origini până în 1918*, București, 1996.
- Stoica S.**, *România 1989-2005: o istorie cronologică*, București, 2005.
- Stoicescu N.**, *Continuitatea românilor*, București, 1980.
- Stroia M.**, *Românii, marile puteri și sud-estul Europei (1800-1830)*, București, 2002.

**Suveică Svetlana**, *Basarabia în primul deceniu interbelic (1918-1928): modernizare prin reforme*. Chișinău: Editura Pontos, 2010.

**Șerban C.**, *Vasile Lupu, Domn al Moldovei (1634-1653)*, București, 1981.

**Șlapac Mariana**, *Cetatea Albă*, Chișinău, 1998.

**Ștefan cel Mare și Sfânt (1457-1504). Portret în istorie**, Suceava, 2003.

**Tâcu O.**, *Problema Basarabiei și relațiile româno-sovietice în perioada interbelică (1919-1939)*, Chișinău, 2004.

**Taxin Gemil**, *Românii și otomanii în secolele XIV-XVI*, București, 1991.

**Tcaci V.**, *Moldova în relațiile politice internaționale. (1763-1774)*, Chișinău, 1998.

**Tentiuc Ion**, *Populația din Moldova centrală în secolele XI-XIII*, Iași, 1996.

**Teodor, Pompiliu**, *Interferențe iluministe europene*, Cluj-Napoca, 1984.

**Toderașcu I.**, *Alianța politico-militară dintre țările române în evul mediu. Idee și faptă*, Iași, 1984.

**Toderașcu Ioan**, *Permanențe istorice medievale. Factori ai unității românești*, Iași, 1994;

**Toderașcu Ioan**, *Unitatea medievală românească*, București, 1988.

**Tomuleț Valentin**, *Cronica protestelor și revendicărilor populației din Basarabia (1812-1828)*, I-II, Chișinău, 2007.

*Țara Moldovei în contextul civilizației europene*, Chișinău, 2008.

**Țurcanu Ion**, *Moldova antisovietică*, Chișinău, 2000.

**Ungureanu C.**, *Evoluția etno-demografică a Bucovinei în anii 1774-1850*, Chișinău, 1997.

*Unitatea națională a românilor în epoca modernă 1812-1918*, București, 1985.

**Virtosu E.**, *Titularea domnilor și asocierea la domnie în Țara Românească și moldova (pînă în sec.al XVI-lea)*, București, 1960.

**Zahariuc Petronel**, *Țara Moldovei în timpul lui Gheorghe Ștefan voievod (1653-1658)*, Iași, 2003.

**Zub A.**, *Istorie și finalitate*, București, 1991.

\* \* \*

**Анцупов И.А.**, *Крестьяне левобережного Поднестровья в дореформенный период*, Кишинев, 1990.

**Бабилунга Н.**, *Население Молдавии в прошлом веке: Ассимиляция? Русификация?*, Кишинев, 1990.

**Батюшков П.**, *Бессарабия: историческое описание*, Санкт Петербург, 1892.

**Берг Л.С.**, *Бессарабия. Страна – люди - хозяйство*, Кишинев, 1993

**Власова Л.В.**, *Молдавско-польские политические связи в последней четверти XVII- начале XVIII в.*, Кишинев, 1980.

*Восстановливая правду истории*, Кишинев 1990.

**Драгнев Д.М.**, *Сельское хозяйство феодальной Молдавии [конец XVII – начало XIX в.]*, Кишинев, 1975.

*Исторические связи народов СССР и Румынии в XV - начале XVIII в. Документы и материалы*, т. 1-3, Москва, 1965-1970.

**Кантемир Д.**, *Описание Молдавии*, Кишинев, 1973.

*Крестьяне левобережного Поднестровья в дореформенный период*, Кишинев, 1990.

**Новаков С.З.**, *Социально-экономическое развитие болгарских и гагаузских сел в южной Бессарабии (1857-1918)*, Кишинев, 2004.

**Параска П.Д.**, *Внешиеполитические условия обрзования молдавской феодального государства*, Кишинев, 1982.

**Пассат В.**, *Трудные страницы истории Молдавии:1940-1950-с гг.*, М., 1994.

**Подградская Е.М.**, *Экономические связи Молдавского княжества и Балканских цтран с Русским государством в XVII веке*, Кишинев, 1980.

*Русская и украинская дипломатия в международных отношениях в Европе середины XVII в.*, М., 2007.

**Советов П.В.**, *Исследования по истории феодализма в Молдавии. Т.1: Очерги истории землевладения в XV-XVIII вв.*, Кишинев, 1972.

**Советов П.В.**, *Развитие феодализма и крестьяне Молдавии: Очерки истории ренты в XVI - нач. XVIII в.*, Кишинев, 1980.

*Страницы истории Советской Молдавии*, Кишинев 1990.

Топузлу Т., Анцупов И., *Очерки истории гагаузов в XIX в.*, Кишинев, 1993.  
Цвиркун В.И., *Эпистолярное наследие Димитрия Кантемира. жизнь и судьба в письмах и бумагах*, Кишинев, 2008.  
Эвлия Челеби, *Книга путешествия*, вып.1, 1961.

## **Autori străini:**

**Alberto Basciani**, *La difficile union. La Bessarabia e la Grande Romania. 1918-1940*, Santa Rufina, 2007.  
**Dallin D.J.**, *Soviet Russia Foreign Policy 1939-1942*, New Haven, 1947.  
**Deletant Dennis**, *Ceaușescu și securitatea. Constrângere și disidență în România anilor 1965-1989*, București, 1998  
**Deletant, Dennis**, *România sub regimul comunist*, București, 1997.  
**Dima Nicholas**, *Bessarabia and Bukovina: the Soviet-Romanian territorial dispute*, New York, 1992.  
**Fisher-Galați Stephen**, *Romanian Nationalism*, în: Sugar F.- Lederer J. Ivo, *Nationalism in Eastern Europe*, Seattle-London, 1994.  
**Hillgruber Andreas**, *Hitler, Regele Carol și Mareșalul Antonescu. Relațiile germano-române 1938-1944*, București, 1996.  
**Hitchins Keith**, *A Nation Discovered: Romanian Intellectuals in Transylvania and the Idea of Nation, 1700-1848*, Bucharest, 1999.  
**Hitchins Keith**, *Afirmarea națiunii: mișcarea națională românească din Transilvania, 1860-1914*, București, 2000.  
**Hitchins Keith**, *Conștiința națională și acțiune politică la Românii din Transilvania, 1868-1918*, Cluj, 1992.  
**Hitchins Keith**, *Mit și realitate în istoriografia românească*, București, 1997.  
**Hitchins Keith**, *Ortodoxie și naționalitate*, București, 1995.  
**Hitchins Keith**, *România 1866-1947*, București, 1996.  
**Hitchins Keith**, *România, 1866-1947*, 3<sup>rd</sup> rev.ed., București, 2004.  
**Hitchins Keith**, *Românii, 1774-1866*, 2<sup>nd</sup> rev.ed., București, 2004.  
**Hitchins Keith**, *Românii, 1774-1866*, București, 1998.  
**Hitchins Keith**, *The Idea of Nation among the Romanians of Transylvania, 1700-1849*, în: Center for the study of the Imaginary, *Nation and National Ideology Past, Present and Prospects*, București, 2002, p. 78-109.  
**Hitchins Keith**, *The Idea of Nation. The Roumanians of Transylvania, 1691-1849*, Bucharest, 1988.  
**Hitchins Keith**, *The Identity of Romania*, Bucharest, 2003.  
**Jean Nouzille**, *Moldova. Istoria tragică a unei regiuni europene*, Chișinău, 2005.  
**King Charles**, *The Moldovans. Romania, Russia and the Politics of Culture*, Stanford, 1999.  
**King Robert**, *History of the Romanian Communist Party*, Stanford, 1980.  
**Martonne de Emmanuel**, *La Bessarabie*, Paris, 1919.  
**Meurs van P.Wim**, *Chestiunea Basarabiei în istoriografia comunistă*, Editura ARC, 1996.  
**Seton-Watson W.R.**, *A History of Roumanians*, Cambridge, 1934.  
**Spector D. Sherman**, *Rumania at the Paris Peace Conference: A Study of the Diplomacy of Ioan I.C.Bratianu*, New York, 1962.  
**Tittoni Tommaso**, *Basarabia, România și Italia*, București, 1927.  
**Treptow W.Kurt**, *Short history of Bessarabia and Northern Bucovina*, 1994.  
**Upson Clark Charles**, *Bessarabia: Russia and Romania on the Black Sea*, New York, 1927.  
**Upson Clark Charles**, *United Romania*, New York, 1971  
**Veiga Francisco**, *Istoria Gărzii de Fier 1919-1941. Mistica naționalismului*, București, 1993.  
**Volovici Leon**, *Nationalism and Antisemitism. The Case of Romanian Intellectuals in the 1930s*, Oxford-New York-Seoul-Tokyo, 1991.